

ትምህርት አራት

ኢሳይያስ 2:1-4:1

የመጀመሪያ ቀን

ኢሳይያስ 2:1-5

«እነዚህ ሁሉ አምነው ሞቱ፤ የተሰማቸውንም የተስፋ ቃል አላገኙምና፤ ዳሩ ግን ከሩቅ ሆነው አዩትና ተሳለሙት፤ በምድራቱም እንግዶችና መጻተኞች እንዲሆኑ ታመኑ... አሁን ግን የሚበልጠውን እርሱም ሰማያዊ አገር ይናፍቃሉ። ስለዚህ እግዚአብሔር አምላካቸው ተብሎ ሊጠራ በእነርሱ አያፍርም፤ ከተማን አዘጋጅቶላቸዋልና» (ዕብ. 11:13፤ 16)።

ቀናት በጨለማ ሲጋረዱ፤ ተስፋ ሲደበዝዝና እግዚአብሔርም የራቀ ሲመስል ክርስቲያኑን የሚያበረታታው አንድ ነገር አለ፤ ይኸውም «ተስፋ» ነው። በአዲስ ኪዳን፤ «ተስፋ» የሚለው ቃል ብዙውን ጊዜ ከሞት እንደምንነሣና ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ለዘላለም እንደምንኖር ያሳያል። እግዚአብሔር ክፉውን ሁሉ እንደሚያስወግድና ለክርስቲያኖች ተስፋ የገባላቸውን በጎነቶች ሁሉ እንደሚያደርግላቸው የሚያመለክት አስተማማኝ ዋስትና ነው። አንድ ክርስቲያን በታላቅ ፈተና ውስጥ በታማኝነት ሊዘልቅ የሚችለው ተስፋ ስለሚሰጠው አንድ ነገር ግልጽ ግንዛቤ ሲኖረው ነው። የዕብራውያን ጸሐፊ እንደሚነግረን፤ የብሉይ ኪዳን ታላላቅ የእምነት ጀግኖች ተስፋቸውን በዘላለማዊቷ ከተማ ላይ አኑረው ነበር። ለዚህ ነው በዚያ ዓይነት ሕይወታቸውን ለመምራት የቻሉት።

ትንቢተ ኢሳይያስ የጽልመት ቀናትና የቅጣት ጊዜያት እንደሚመጡ ይናገራል። ይህም የሚሆነው እግዚአብሔር በይሁዳ ላይ ፍርዱን በማውረድ ወደ ምርኮ ሲለዳቸው ነው። እነዚያ ቀናት በጦርነትና የጦርነት መለያዎች በሆኑት ነገሮች ማለትም በረሃብ፤ በበሽታ፤ ወዘተ. . . ተለይተው ይታወቁ ነበር። የመጨረሻው የእስራኤልና የይሁዳ ታሪክ ጦርነት በጦርነት ላይ የተፈራረቀበት ወቅት ሆኖ ተገልጿል። ፍጹም ሰላም የታየበት ጊዜ ቢኖር በጣም ውስን ነበር። በዚህ የፍርድ ወቅት ፈሪሃ-እግዚአብሔር የነበራቸው በርካታ ሰዎች ከተቀረው ሕዝብ ጋር እግዚአብሔር ፍርዱን ለመግለጥ ያመጣውን የጦርነትና የምርኮኛነት መዘዝ ተቋድሰዋል። ለዚህም ዳንኤልና ሕዝቅኤል ሁለት ዋነኛ ምሳሌዎች ናቸው። እግዚአብሔር ከሚያመጣቸው ፍርድ የተነሣ ከበደላቸው ንስሐ የሚገቡ ሌሎችም ሰዎች ነበሩ። በእነዚያ የጽልመት ጊዜያት የእግዚአብሔር ሰዎች ተበራተው እንዲኖሩ የሚያደርጋቸው ምን ይሆን? አይሁዶች በወደፊቱ ተስፋቸው ተማምነው ይቆሙ ዘንድ በመጨረሻው ዘመን መሢሐ መጥቶ

ስለሚያጎናጽፋቸው የማይነገር የሰላምና የጽድቅ ዘመን ግልጽ ግንዛቤ ሊኖራቸው እንደሚገባ እግዚአብሔር ያውቅ ነበር። በማያቋርጥ ጦርነት ውስጥ ስለነበሩ፤ እግዚአብሔር ጦርነት የኋላ ኋላ የሚያከትምበትን ዘመን አሳያቸው። ዛሬ ስለ መጨረሻው ዘመን እንማራለን። (ማስታወሻ፤ ከትንቢተ ኢሳይያስ መጽሐፍ ባሕርያት አንዱ ከሚመጣው ፍርድ ወደሚመጣው ፍርድ መሄዱ ነው። ይኸው ቅርጽ በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ ከዳር እስከ ዳር ይደጋገማል።)

1ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 2-3 አንብብ። የእያንዳንዱን ምዕራፍ ትምህርት በአንድ አንቀጽ አሳጥረህ ጻፍ።

2ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 2:1-5 አንብብ። (ሀ) ይህ ራእይ የሚያመለክተው የትኛውን ወቅት ነው? ራእዩ የሚመለከተው ማንን ነው? (ለ) በቤተ መቅደሱና በተቀረው ዓለም መካከል የሚገኘውን ልዩነት ግለጽ። (ሐ) በእነዚያ ጊዜያት የዓለም ሰዎች ለአምልኮ ምን ያደርጋሉ? (መ) በእነዚያ ጊዜያት ሰዎች ከእግዚአብሔር የሚጠይቁት ምንድን ነው? (ሠ) ጌታ ለዓለም ሰዎች የሚያደርገው ምንድን ነው? (ረ) የዚያ ዘመን ባሕርይ ምን ይመስላል? ጌታ በዚሁ የመጨረሻው ዘመን ሁነኛ ወቅት ላይ ያተኮረው ለምን ይመስላል? (ሰ) ኢሳይያስ ለእስራኤል ሰዎች የሰጣቸው ትእዛዝ ምንድን ነው? (ሸ) ስለ መጨረሻው ዘመን በሚነገሩትና በትምህርት ሁለት በተወያየናቸው ሦስት አመለካከቶች አንጻር፤ ሦስቱ አመለካከቶች እያንዳንዳቸው ይህንን ክፍል እንዴት የሚተረጉሙት ይመስላል? (ቀ) በዚህ ምንባብ ውስጥ የቀረበው ዋነኛ ትምህርት ምንድን ነው?

መጭው የእግዚአብሔር መንግሥት (ኢሳ. 2:1-5)

ኢሳይያስ 1:1 ራእዩ ነቢዩ ኢሳይያስ ስለ ይሁዳና ኢየሩሳሌም የተመለከተው ቃል እንደሆነ ገልጾአል። ይህ የሚያመለክተው ምዕራፍ አንድን ብቻ ሳይሆን፤ ጠቅላላው የትንቢተ ኢሳይያስ መጽሐፍ የተገኘው እግዚአብሔር ለኢሳይያስ ከገለጸው እውነት የተነሣ መሆኑን ለማጉላት ይመስላል። ይሁንና፤ በኢሳይያስ 2:1 ላይ ኢሳይያስ ስለ መጨረሻው ዘመን የተመለከተውን አንድ ራእይ ይገልጻል። ይኸው ራእይ ኢሳይያስ 2-6ን የሚያካትት ይመስላል፤ ይህም የትንቢተ ኢሳይያስ ቀጣዩ ዐቢይ ክፍል ነው። ራእዩ በተጨማሪም ይሁዳና ኢየሩሳሌምን የሚመለከት ነበር። ምንም እንኳ አገሮቹ የተጠቀሱ ቢሆኑም፤ የተጠቀሱት ከይሁዳ ሕዝብና የእግዚአብሔር መቅደስ ካለባት የኢየሩሳሌም ከተማ ጋር እንዴት ሊዛመዱ እንደሚችሉ ለመግለጽ ነው። ከዚህም በላይ ኢሳይያስ ትንቢቱ ስለ መጨረሻው ዘመን እንደሆነ ተናግሯል። ይህ «የመጨረሻው ዘመን» የተባለው ሐረግ በነቢያት መጻሕፍት ሁሉ ውስጥ የሚገኝ ሙያዊ ቃል ነው።

3ኛ ጥያቄ፤ የሚከተሉትን ጥቅሶች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተመልከት፤ ኢሳ. 2:2፤ ሆሴ. 3:5፤ ሚክ. 4:1፤ የሐዋ. 2:17፤ 2ኛ ጢሞ. 3:1፤ 2ኛ ጴጥ. 3:3፤

1ኛ ዮሐ. 2:18፤ ያዕ. 5:3፤ 1ኛ ጴጥ. 1:5፤ 20። በመጨረሻው ዘመን እንደሚፈጸሙ የተጠቀሱትን የተለያዩ ክስተቶች ዘርዝር። ስለ ክርስቶስ የመጀመሪያው ምጽአቶች በሚናገሩት ላይ #1፤ ስለ ዳግም ምጽአቱ በሚናገሩት ላይ #2 እና ከኢየሱስ ምጽአት ጋር በማይዛመዱ ሌሎች ክስተቶች ላይ #3 ምልክት አድርግ።

«የመጨረሻው ዘመን» የሚለው ሐረግ በትንቢት መጻሕፍት ሁሉ ውስጥ የተለመደ ነው። በአብዛኛው ሐረጉ የሚያመለክተው መሢሐ በረከትና ፍርድ ይዞ የሚመጣበትን የታሪክ ፍጻሜ ነው። ስለ መጨረሻው ዘመን ከተነገሩት ትንቢቶች አንዳንዶቹ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ሰው ልጆች ኃጢአት ለመሞት የመጣበትን ወቅት ያመለክታሉ። በአብዛኛው ግን ሐረጉ የሚያመለክተው ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ሊመጣ ሲል፤ በሚመጣበት ወቅትና ከመጣ በኋላ ስለሚሆኑት ነገሮች ነው።

ኢየሱስ ክርስቶስ ለመኖርና ለመሞት ወደ ምድር በመጣበት ወቅት የመጨረሻዎቹ ቀናት እንደ ደረሱ ከአዲስ ኪዳን ትምህርት እንመለከታለን። አዲስ ኪዳን በተጨማሪም፤ ወደፊት የመጨረሻው ዘመን በሙሉ ኃይል እንደሚከሰትና የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች በሙሉ እንደሚፈጸሙ ይናገራል። ስለሆነም፤ የመጨረሻው ዘመን ከሁለት ሺህ ዓመታት በፊት እንደተጀመረና ዛሬም እኛ በመጨረሻው ዘመን ውስጥ እንዳለን ልንረዳ እንችላለን። ይህም ሆኖ፤ በኢየሱስ ክርስቶስ መምጣት የተጀመሩት የመጨረሻው ዘመን የተስፋ ቃሎች ጌታ ዳግም እስኪመጣ ድረስ ከፍጻሜ አይደርሱም። አዲስ ኪዳን የመጨረሻውን ዘመን እንዴት እንደሚገልጽ የሚያመለክተውን ሠንጠረዥ ከዚህ በታች ተመልከት።

የመጀመሪያው ምጽአት	ሁለተኛው ምጽአት
ነቢዩ ስለ ወደፊቱ ጊዜ ያለው አመለካከት	የመጨረሻው ዘመን ጀማሪ
	መንፈሳዊ ክፊል ፍጻሜ
* የመጨረሻው ዘመን መድረስ የተሟላ ፍጻሜ	

** ስለ መጨረሻው ዘመን ትንቢቶች አፈጻጸም ባሕርይ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን አንድ ዓይነት ግንዛቤ የላቸውም። የቅድመ-ሺህ ዓመት አመለካከት ያላቸው ሰዎች ኢየሱስ በምድር ላይ በሚገዛበት ጊዜ እንደሚፈጸም ያስባሉ። ክርስቶስ በምድር ላይ እንደማይነግሥ የሚናገሩ የሺህ-ዓመት-አልባ አመለካከት አራማጆች በበኩላቸው የመጨረሻው ዘመን አሁን ኢየሱስ ክርስቶስ በአማኞች ልብ ውስጥ ለሚያከናውነው አገዛዝና ወደፊትም በዘላለማዊ መንግሥቱ ለሚያደርገው ተግባር ተምሳሌታዊ ፍጻሜ እንዳለው ያስረዳሉ። የድኅረ-ሺህ-ዓመት አስተማሪዎች በበኩላቸው ይህ ቤተ ክርስቲያን በዓለም የበላይነትን በምትቀዳጅበት ወቅት እንደሚፈጸም ይገልጻሉ።

ኢሳይያስ ራእይ ይይ ወይም ደግሞ ስለ መጨረሻው ዘመን ባሕርይ በአእምሮው ምስል ይመልከት በርግጠኛነት የምናውቀው ነገር የለንም። ኢሳይያስ የተመለከተውን ስለ መግለጹ ወይም የእግዚአብሔር መንፈስ የመጨረሻው ዘመን ምን እንደሚመስል ለአእምሮው ስለ መናገሩ የተነገረን ነገር የለም። ራእዩ በየትም በኩል ይምጣ ኢሳይያስ የሚለው ለእነርሱ እየነገራቸው ያለው መልእክት ከራሱ ከእግዚአብሔር እንደመጣ ነበር። ኢሳይያስ በራእዩ የእግዚአብሔር ቤት የቆመበትን ታላቅ ተራራ ተመለከተ። ተራራው በአካባቢው ከሚገኙ ተራሮች ሁሉ እንደሚልቅ ጥርጥር የለውም። ኢሳይያስ ተራራውን እየተመለከተ ሳለ፣ ሰዎች ከምድር ሁሉ እግዚአብሔርን ለማምለክ ወደዚያው ሲመጡ አየ። እግዚአብሔር እንደ ዓለም ፈራጅ በዚህ ተራራ ላይ ተቀምጦ ነበርና የሰዎቹ ባሕርይ ከዓመፀኛነት ወደ ታዛዥነት ተለወጠ።

ኢሳይያስ የመጨረሻውን ዘመን ሲመለከት፣ ሦስት ነገሮች አስገረሙት። የመጀመሪያው የአሕዛብ መካተት ነበር። እግዚአብሔር የሚሠራው ከእስራኤላውያን ጋር ብቻ አይሆንም፤ ነገር ግን አሕዛብ ሁሉ እግዚአብሔርን ለማምለክና ክርሱም ለመማር ወደ እርሱ ቤተ መቅደስ ይሄዳሉ። ሁለተኛ፣ እግዚአብሔር ራሱ የሰዎች ሁሉ አስተማሪ ይሆናል። ሰው ሁሉ እርሱን እንዴት እንደሚታዘዘው ያስተምራል። ሰዎች በግድ ሳይሆን በፍላጎት እግዚአብሔርን ስለሚታዘዙት ሥራው ቀላል ይሆናል። ሦስተኛ፣ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በምድር ላይ ጦርነት አይኖርም። ጦርነትን የሚያካትት ነገር ሁሉ ይወገዳል። እግዚአብሔር በሁሉም አለመስማማት ውስጥ ጣልቃ ስለሚገባ፣ ፍትሕ ይከወንና ዳግም የጦርነት አስፈላጊነት ያከትማል። እነዚህ የመጨረሻው ዘመን ሦስት ባሕርያት ኢሳይያስን ያበረታቱ ሲሆን፣ ዛሬም በመከራ ወቅት ጸንተን እንድንቆም ሊያበረታቱን ይገባል። በምድር ላይ ነገሮች የሚስተካከሉበት ዘመን እየመጣ ነው።

ኢሳይያስ የመጨረሻውን ዘመን ባሕርይ እንደሚከተለው ገልጽሏል።

1. የእግዚአብሔር ቤት ተራራ ከሌሎች ተራሮች ሁሉ በላይ ይልቃል (ቁ. 2)። ከኢሳይያስ ልዩ አገላለጾች አንዱ «የእግዚአብሔር ተራራ» የሚለው ነው። በዚህ ስፍራ ይኸው ሐረግ የሚያመለክተው ቤተ መቀደሱ በተሠራበት የኢየሩሳሌም ከፍል የሚገኘውን የጽዮን ተራራን ሳይሆን አይቀርም። እነዚህ ተራሮችና ኮረብታዎች ሁለት ፍችዎች ስላሏቸው፤ ኢሳይያስ በዚህ ተምሳሌት ከፍችዎቹ አንዱን ወይም ሁለቱንም እየገለጸ ይሆናል። በመጀመሪያ፤ ተራራ የኃይልን ስፍራ፤ መንግሥት የሚገዛበትን ቦታ ያመለክታል። በኢሳይያስ አእምሮ በዓለም ውስጥ በርካታ ተራሮች (መንግሥታት) ነበሩ። ከነዚህም መካከል አሦር፤ ባቢሎን እና ግብፅ (በኋላ ሮም፤ አሜሪካ፤ ሩሲያ እንግሊዝ፤ ወዘተ. . .) ይገኙ ነበር። እነዚህ ተራሮች እያንዳንዳቸው ከሌሎች ጋር ሊነጻጸሩ ይችላሉ፤ አንዳንዶቹ ትንንሾች ሲሆኑ፤ አንዳንዶቹ ግን ትላልቆች ነበሩ። ይሁንና፤ ዛሬ ጭራሽ የማይታይ ወይም ከትንሽነቱ የተነሣ ርባና- ቢስ የሚመስል ሌላ ተራራ አለ። ይህም የሚታየው የእግዚአብሔር መንግሥት ነው። በመጨረሻው ዘመን ግን ሁሉም ነገር ይለወጣል። በዚያን ጊዜ ከሌሎች ሁሉ የላቀ አንድ ተራራ ይኖራል። የሚታየው የእግዚአብሔር መንግሥት በሌሎች መንግሥታት ሁሉ ላይ ይነግሣል።

ሁለተኛ፤ እነዚህ ተራሮች የዓለምን የአምልኮ ማዕከላት ሊያመለክቱ ይችላሉ። ለዚህ ነው በዚህ ስፍራ የተመለከተው ተራራ «የእግዚአብሔር ቤት ተራራ» የተባለው። ከሞላ ጎደል ሁሉም የጥንታዊው ዓለም የአምልኮ ማዕከላት የሚገነቡት በተራሮች ወይም በኮረብታዎች ላይ ነበር። አምልኮተ ጣዖት የሚዘወተረው በተራራ ወይም በኮረብታ ላይ ነበር (1ኛ ነገሥ. 12:31-32፤ 13:32-33፤ 2ኛ ነገሥ. 23:4-9)። [የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ብዙውን ጊዜ የአምልኮ ስፍራዎችን በተራሮች ላይ የምትተክለውና ሁሉም አይቶ እንዲያከብር የምታደርገውም ከዚህ አሳብ ጋር የሚመሳሰል ነው።] በዓለም ላይ የተለያዩ ብዙ ሃይማኖቶች ይኖራሉ። በከነዓን ምድር አምልኮተ በዓል ነበር። ግብፅ፤ አሦር፤ ባቢሎንና ሶርያ (በዘመናችን ደግሞ ሙስሊሞች፤ ሕንዶች፤ ወዘተ. . .) የራሳቸው የአምልኮ ሥርዓት አላቸው። እነዚህ ሁሉ ከዓለም ከፍ ብለው በመቆም ዓለምን የሚቆጣጠሩ የተራራ ዓይነቶች ናቸው። ነገር ግን በመጨረሻው ዘመን የሚኖረው አምልኮ አንድ ብቻ ይሆናል፤ ይህም ለሕያው እግዚአብሔር የሚቀርብ አምልኮ ነው።

ስለ እግዚአብሔር ቤት ተራራ አራት ነገሮች ተገልጾልኝ (ኢሳ. 2:2)

ሀ. ተራራው የእግዚአብሔር እንደሆነ ተገልጾአል። የእግዚአብሔር ቤት የተነደፈውና የተሠራው በሰው አእምሮ አይደለም። (ይህ አባባል ግን ስለ ሌሎች የዓለም ቤተ መቅደሶች ወይም የአምልኮ ስፍራዎች እውነት አይደለም።) ቤቱ የማንኛውም ጣኦት ወይም ሐሰተኛ አምልኮ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔር ነው። ቤቱ የሕያው እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ነው።

ለ. ቆጂል። በዚህ ክፍል የመቆሙ አሳብ የሚያመለክተው ቤተ መቅደሱ ጽኑ መሠረት ስላለው ምንም ሊያጠፋው እንደማይችል ነው። ቤቱ ቋሚ ነው።

ሐ. ከፍ ይላል። ይህም ማለት የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ማለት የእግዚአብሔር አምልኮትና ቁጥጥር ከሌሎች ቤተ መቅደሶች ሁሉ የላቀና የከበረ ነው። ሌሎችን ተራሮችና ቤተ መቅደሶች ሁሉ ይቆጣጠራቸዋል። ይህም በምድር ላይ ከሁሉም የላቀ ስፍራ ነው።

መ. ሕዝቦች ሁሉ ወደዚያው ተራራ ይጎርፋሉ። የሕያው እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ለምድር ሕዝቦች ሁሉ የዓይናቸው ማረፊያ ይሆናል። የዓለም ሕዝቦች እግዚአብሔርን በዚያ ያመልኩት ዘንድ እንደ ሰፋፊ ወንዞች ወደዚያው ይጎርፋሉ። ሕያው አምላክ የሚመለከው በይሁዳ ብቻ ሳይሆን፤ በአገሮች ሁሉ ነው። የሚተኮረው ግን መሢሔ በሚገዛበት በኢየሩሳሌም ላይ ይሆናል። ነቢዩ ኢሳይያስ በቀጣዮቹ ቁጥሮች ስለ ዓለም ሕዝቦችና ስለዚህ ተራራ መግለጹን ይቀጥላል።

4ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ ስለ እግዚአብሔር ተራራና ስለ ባሕርዩ የተገለጸው እውነት በኢሳይያስ ዘመን የነበሩትን አይሁዶች ያበረታታው እንዴት ነበር? ለ) ዛሬስ እኛን እንዴት ሊያበረታታን ይችላል?

ዛሬ በዓለም ላይ የተለያዩ በርካታ ሃይማኖቶች አሉ። እስላም፣ የሕንድ አገሩ ሒንዱዊዝም፣ የምዕራቡ ዓለም ኑፋቂዎች፣ የአዲስ ዘመን እንቅስቃሴና በመቶዎች የሚቆጠሩ የተለያዩ አብያተ ክርስቲያናት አሉ። እያንዳንዱ ከሌላው እንደሚሻል ይናገራል። በዓለም ዙሪያ በሃይማኖት ምክንያት ብዙ ጦርነቶች ተነሥተዋል። ብዙውን ጊዜ በእውነተኛ ክርስቲያኖች ላይ ስደት የሚያመጡት የእነዚህ ሃይማኖቶች አራማጆች ናቸው። ኢሳይያስ ግን አንድ ቀን አንድ ሃይማኖትና አንድ የአምልኮ ስፍራ ብቻ እንደሚኖር ገልጾአል። ይህም የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ቅዱስ ቤተ መቅደስ የሚመሠረትበት ስፍራ ነው።

2. የዓለም ሕዝቦች በፈቃዳቸው ከእግዚአብሔር ለመማርና እርሱን ለማምለክ ይሄዳሉ (ቁ. 3)። በመጨረሻው ዘመን ከሰዎች ውስጥ አንድ ነገር ይለወጣል። ብዙውን ጊዜ ሰዎች እግዚአብሔር እንደሚያስፈልጋቸው ለመረዳት ይቸገራሉ። በመጨረሻው ዘመን

ግን ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ለመሄድና ከእርሱም ለመማር ይሻሉ። ዛሬ ሰዎች እግዚአብሔርን ለማምለክ ጊዜ የላቸውም። ብዙ ሰዎች ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚሄዱት በልማድ፣ በተለበቻቸውን ወይም ጓደኞቻቸውን በመፍራት፣ ወይም ከማኅበረሰባዊ ጫና ሳቢያ ሊሆን ይችላል። ሰዎች በራሳቸው ተነሣሽነት ወደ ቤተክርስቲያን ለመሄድ የሚፈልጉት ልባቸው ከተለወጠ በኋላ ብቻ ነው። በመጨረሻው ዘመን እግዚአብሔር የሰዎችን ልብ ስለሚለውጥ፣ ወደ እርሱ ዘንድ ሄዶ ከመማርና ከማምለክ የሚያስቀድሙት ነገር አይኖራቸውም።

የእግዚአብሔር ዙፋን የሚገኝበት ቤተ መቅደስ የጌታ ተራራና የያዕቆብ አምላክ ቤት ተብሎ ተጠርቷል። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን «የያዕቆብ አምላክ»፣ አይሁዶችን ደግሞ «የያዕቆብ ቤት» እያለ መጥራት ይወዳል። ከዚህም በላይ በተደጋጋሚ የያዕቆብን ሁለተኛ ስም እስራኤልን ይጠቀማል። ይህንንም የሚያደርገው ያዕቆብ የአሥራ ሁለቱ የእስራኤል ነገዶች አባት ስለሆነ ነው። ከሌዊ፣ ከኤፍሬም፣ ከይሁዳ ወይም ከማንኛውም ነገድ ቢመጡም፣ እንደ ሕዝብ አንድነታቸው የኋሊት ወደ ያዕቆብ ያመራ ነበር። ይኸው የአንድ አምላክ ግንኙነት ወደ አባታቸው ወደ ያዕቆብ የሚሄድ ነበር። ስሜናዊው መንግሥት እግዚአብሔርን ከዶ አምልኮተ ጣዖትን ሊመርጥ ይችል ይሆናል፤ ነገር ግን ምንጫቸው ከሕያው እግዚአብሔር ጋር ይገናኛል። ስለሆነም ኢሳይያስ ወደ ኋላ መለስ ብሎ ነገዶች ሳይኖሩ አይሁዶች አንድ ሕዝብ ወደነበሩበት ዘመን ያመለክታል። እስራኤላውያን ከየትኛውም ነገድ ቢመጡም፣ ሁላቸውም በእኩል ደረጃ የያዕቆብ ቤት አካላት እንደሆኑና የአባታቸው የያዕቆብ አምላክ የሆነውን እግዚአብሔርን ሊያመልኩት እንደሚገባ በእግዚአብሔር አእምሮ ግልጽ እንደሆነ ያውቅ ነበር። በመጨረሻው ዘመን የያዕቆብ አምላክ የአይሁዶች ብቻ ሳይሆን የሰዎች ሁሉ አምላክ ይሆናል።

ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ተራራ ወጡ። ምንም እንኳ ይህ የኢየሩሳሌምን መልከዓ ምድራዊ አቀማመጥ ሊያመለክት ቢችልም፣ ከዚህ የጠለቀ ትርጉም ያለው ይመስላል። ኢየሩሳሌም የተገነባቸው ከኮረብታ ጫፍ ላይ ሲሆን፣ በአካባቢዋ ሁሉ ሽለቆዎች ይገኛሉ። ስለሆነም፣ በየትኛውም አቅጣጫ ወደ ኢየሩሳሌም ለመድረስ ሽቅብ መውጣት የግድ ነው። ይሁንና፣ «ወደ ላይ» የሚለው ቃል ሁሉን ቻዩ አምላክ የሚኖርበት ስፍራ ከፍ ያለ፣ ግርማዊነት ያለው፣ ኃይልን የተላበሰና በምድር ላይ ከሚገኙ ከማናቸውም ስፍራዎች ሁሉ የላቀ እንደሆነ የሚያመለክትም ነው።

ሰዎች ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ የሚፈልጉት ለምንድን ነው? ወደዚያ ለመሄድ የሚፈልጉት የነገሥታትን ንጉሥ «ለማየት» ወይም

የምስጋና መዝሙር ለመዘመር ብቻ አይደለም። ሰዎች ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ የሚፈልጉት ለመማር ነው። እግዚአብሔር ራሱ የራሱን መንገዶች እንዲያስተምራቸው፣ ትእዛዛቱን እንዲሰጣቸውና እርሱን በሚያስከብር መንገድ የሚኖሩበትን ሕይወት እንዲያሳያቸው ነው። ከአዳምና ሔዋን ጀምሮ እስከ መጨረሻው ዘመን ባለው የዓለም ታሪክ ሁሉ፣ ሰዎች ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን ሰጥተው በራሳቸው መንገድ ኑረዋል። ይህ ምርጫም ሥቃይና ሕመም አስከትሎባቸዋል። በምድር ላይ የሚከሰት ጦርነት፣ ፍች፣ ውሸትና ውጤቱ ሁሉ ሰዎች የእግዚአብሔርን ትተው የራሳቸውን መንገድ በመምረጣቸው ምክንያት የመጣ ነው። በመጨረሻው ዘመን ሰዎች ያንን ሕይወትና የሚያመጣውን መዘዝ ይሰለቻሉ። እናም አንድ ጊዜ ልባቸው ከተቀየረ በሙሉ ልባቸው እግዚአብሔርን ለመከተል ይመርጣሉ። የሰው ልጆች ትልቁ ችግር የእግዚአብሔርን ፈቃድ አለማወቅ ሳይሆን፣ የእግዚአብሔርን መንገዶች ያለመከተል ጉዳይ ነው። በመጨረሻው ዘመን የእግዚአብሔር ሰዎች እግዚአብሔርን የሚከተል አዲስ ልብ ካገኙ በኋላ፣ ሥራቸው ከእርሱ ፈቃድ ይስማማ ዘንድ ዘላቂውን መንገድ እንዲያስተምራቸው ይጠይቁታል።

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለእግዚአብሔር የታዘዘነትን ሕይወት እንኖር ዘንድ ከመማር ይልቅ ለአምልኮ መሰባሰቡ የሚቀለን እንዴት ነው? ለ) ሰዎች የራሳቸውን መንገዶች ለመከተል ከመፈለጋቸው የተነሣ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ችግሮች የሚከሰቱት እንዴት ነው? ሐ) ሰዎች በእግዚአብሔር መንገዶች ለመራመድና ያንንም የሚያደርጉበትን ዘዴ ለመማር ወደ ቤተ ክርስቲያን ቢመጡ፣ ቤተ ክርስቲያን እንዴት ልትለወጥ ትችላለች? መ) ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚመጡት ለዚሁ ምክንያት ቢሆን፣ ሰዎች ለእግዚአብሔር ቃል ያላቸው አመለካከት እንዴት ይለወጣል?

3. ኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር ቃል እንደሚመነጭባት ምድር ትታወቃለች። ኢየሩሳሌም ለብዙ ነገሮች ልትታወቅ ትችል ነበር። የታላቁ ንጉሥ የዳዊት ከተማ ነበረች። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስም እዚያ ነበር። ይሁንና፣ በመጨረሻው ዘመን የኢየሩሳሌም ከተማ የምትታወቀው የእግዚአብሔር ሕግጋት የሚመነጭባትና ወደ ዓለም የሚሰራጭባት በመሆኗ ይሆናል። አብዛኛው የብሉይ ኪዳን ክፍል እስራኤላውያን ልባቸውን ባለማዘጋጀታቸው ምክንያት እግዚአብሔር በሲና ተራራ የሰጣቸውን ሕግ እንዳልጠበቁ አጽንኦት ሰጥቶ ይናገራል። ኢሳይያስ ግን አንድ ቀን ይኸው ሁኔታ እንደሚለወጥ ያስረዳል። በዚህም ጊዜ የሰዎች ልብ የእግዚአብሔርን ቃልና ሕግጋት ለመቀበል ይዘጋጃል። እግዚአብሔር የሚኖርበት የጽዮን ተራራ ወይም ኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር ቃል በማያቋርጥ መንገድ የሚመነጭበት ይሆናል። እንደማይደርቅ የምንጭ ውኃ፡

የእግዚአብሔር ቃል በምድር ላይ የሚኖረውን የእያንዳንዱን ሰው ልብ ያጠጣዋል። ይህ በጣም አስፈላጊ የሚሆንበት ሌላው ምክንያት በብሉይ ኪዳን የሙሴ ሕግ በተለይ ለአይሁዶች የተሰጠ በመሆኑ ነው። በመጨረሻው ዘመን፤ የእግዚአብሔር ሕግጋት ለሰዎች ሁሉ በእኩል ደረጃ ይሰጣሉ።

4. እግዚአብሔር በአገሮች መካከል በመዳኘት ሙግቶችን ሁሉ ይፈታል (ቁ.4)። አንድ ሰው የዓለም ታሪክ የጦርነት ታሪክ ነው ብሏል። በዓለም ውስጥ ዐበይት ጦርነቶች ያልተካሄዱባቸው ጊዜያት አለመኖራቸውን የታሪክ ሰነዶች ያስረዳሉ። በኢሳይያስ ዘመን እንደ ሶርያ፤ ፍልስጥኤም፤ እስራኤል፤ አሦርና ይሁዳ በመሳሰሉት የተለያዩ አገሮች መካከል ጦርነቶች ይካሄዱ ነበር። ኢሳይያስ ንጹሐን ሰዎች ሲሞቱና ሲጎዱ በሚመለከትበት ጊዜ ልቡ ሳይታመስበት አይቀርም። አሁን ግን እግዚአብሔር ራሱ በአገሮች መካከል ጣልቃ የሚገባበትን ጊዜ አሻግሮ ይመለከታል። ጦርነት ከመነሣቱ በፊት እግዚአብሔር የችግሩን ምንጭ ያደርቃል። እግዚአብሔር የሰዎችን ልብ የሚያውቅ አምላክ በመሆኑ የተለያዩ ፓርቲዎች እርስ በርሳቸው ተግባብተው ይኖሩ ዘንድ ትክክለኛ አቋማቸውን ይበልጣል። ይህም የጦርነትን ፍላጎት ያከትማል። ወደ ጸብና መለያየት የሚነዱ የግል ሙግቶች እንኳ በእግዚአብሔር ይዳኛሉ።

5. እግዚአብሔር በአሕዛብ መካከል በመፍረድ ሙግቶችን ሁሉ ያስተካክላል (ቁ.4)። እግዚአብሔር ግጭቶችን በመከላከል የሚጫወተውን ሚና ከገለጸ በኋላ፤ ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን የሥራ ውጤት ይዘረዝራል። በመጀመሪያ፤ ሁሉም የጦር መሣሪያዎች ይደመሰሳሉ። በዓለም ላይ ከሚታዩት ዐበይት የንግድ ተግባራት አንዱ የጦር መሣሪያዎች፤ የጠብመንጃዎች፤ የታንኮች፤ የጦር አውሮፕላን፤ ወዘተ. . . እንቅስቃሴ ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር ሲመጣና ሲነግሥ ይኼ ይቀራል። የሰዎች ልብ ከጦርነት ወደ ሰላም ስለሚመለስና የችግሮችን መፈታት የሚዳኘውና የሚቆጣጠረውም ራሱ እግዚአብሔር ስለሆነ፤ ለጦርነት ሊውል የሚችለው ሁሉ ለሰው ልጅ ወደሚጠቅሙ ተግባራት ይለወጣል። ኢሳይያስ በብሉይ ኪዳን ለጦርነት የሚያገለግሉትን ሁለት መሣሪያዎች ማለትም ጦርና ሰይፍን በምሳሌነት ጠቅሶአል። ኢሳይያስ እነዚህ ነገሮች ወደ ሁለት ዐበይት የእርሻ መሣሪያዎች ማለትም ወደ ማረሻና ማጭድነት እንደሚለወጡ ገልጾአል። ማረሻ መሬቱን በመሰነጣጠቅ ለዘር ተግባር ሁኔታዎችን የሚያመቻች መሣሪያ ነበር። ማጭድ ደግሞ ወይኖችን በመግረዝ ይበልጥ እንዲያፈሩ የሚያደርግ መሣሪያ ነበር።

ጠብመንጃዎች፡ የጦር ታንኮችና ተዋጊ ጄቶች ለራስ-ወዳድ የጦርነት ተግባራት እንዳያገለግሉ ከምድር ላይ ይወገዳሉ። በእነርሱ ምትክ የሰውን ልጅ ሕይወት የሚያሻሽሉ ነገሮች በአገልግሎት ላይ ይውላሉ።

ሁለተኛ፡ ከእንግዲህ ማንም ሰው የጦር መሣሪያዎችን አንሥቶ አይዋጋም። ምንም ዓይነት የጦርነት ፍላጎት አይኖርም። ሦስተኛ፡ የጦርነት ሥልጠናም ሆነ ሠልጣኝ አይኖሩም።

6ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእንግዲህ ጦርነት ባይኖር በዓለም ላይ የሚኖሩትን ለውጦች ዘርዘር? ለ) ከእንግዲህ በመሪዎችና በምእመን መካከል ክርክሮች ባይኖሩ፤ ነገሮች እንዴት ይለወጣሉ? ሐ) እግዚአብሔርን ብናውቅም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ጦርነት የቀጠለው ለምን ይመስልሃል?

ኢሳይያስ እነዚያን ቀናት ሳይናፍቅ አይቀርም። በዙሪያው የነበሩት ሰዎች በግልጽ ከእግዚአብሔር ቃል ወጣ ብለው ይመላለሱ ነበር። የዓለም አገሮች እርስ በርሳቸውና ከእግዚአብሔርም ሕዝብ ጋር በመዋጋት ላይ ነበሩ። እንደ ረሃብና በሽታ የመሳሰሉ የጦርነት አገሮችም የበርካታ ሰዎችን ሕይወት በመቅጠፍ ላይ ነበሩ። ይሁንና፤ አንድ ቀን ሁሉም ነገር ይለወጣል። ይኸው እግዚአብሔር ታሪክን በመቆጣጠር ላይ መሆኑና አንድ ቀን ታላቅ የሰላም መንግሥት እንደሚመሠርት ማወቃቸው ለኢሳይያስና እግዚአብሔርን ለሚፈሩት አይሁዶች ወቅቱ ምንም ያህል ጨለማ ቢመስልም በአምላካቸው በማመን እንዲጸኑ ያበረታታቸው ነበር።

ዳሩ ግን ኢሳይያስ የወደፊትን ዘመን አሻግሮ ሲመለከትና የመጨረሻውን ዘመን በረከቶች ሲገነዘብ፤ ከመጨረሻው ዘመን በፊት እንኳ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለእርሱ በመታዘዝ ከተመላለሰ የመጨረሻውን ዘመን አንዳንድ በረከቶች እንደሚቀበል ተገነዘበ። ስለሆነም፤ ይህንን ክፍል «ኑ፤ በእግዚአብሔር ብርሃን እንሂድ» በማለት ይደመድማል። በእግዚአብሔር ብርሃን መሄድ ማለት ዘላለማዊውን አምላክ በንጽሕና በፍቅር እያመለከተ በትእዛዛቱም እየተጓዙ መኖር ማለት ነው። በእግዚአብሔር ብርሃን በሚመላለሱበት ጊዜ፤ ሥቃያቸውን የጨመረው የእግዚአብሔር ፍርድ ይነሣላቸዋል። ራሳቸውን ቢያዋርዱ፤ ቢታዘዙ እግዚአብሔር እንደሚሰጣቸው ቃል የገባላቸውን ሰላም ያገኛሉ።

7ኛ ጥያቄ፡- የኢሳይያስንና የእኛን ዓለም አነጻጽር። 1) በዚያን ጊዜና አሁን ሰዎች የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ለመጠበቅ ያላቸው ዝንባሌ የሚመሳሰለውና የሚለያየው እንዴት ነው? 2) በሰላም ከመኖር ይልቅ ጦርነት የመክፈት ዝንባሌያቸው የሚመሳሰለውና የሚለያየው እንዴት ነው? 3) አንድ ቀን በተለወጡ ልቦችና በእግዚአብሔር ሕግጋት እውቀት ላይ የተመሠረተ

የእግዚአብሔር መንግሥት እንደሚመጣና ከዚያም በኋላ ጦርነት እንደማይኖር ማስታወሱ ምን ይጠቅመናል?

የኢየሩሳሌም ከተማ ነዋሪ የሆነው ኢሳይያስና በገጠር የነበረው ሚካያስ ስለ መጨረሻው ዘመን አንድ ዓይነት ራእይ ማየታቸው አስገራሚ ነገር ነው (ሚክ. 4:1-3 ተመልከት)። ምናልባትም ቃሎቻቸው ከሞላ ጎደል አንድ ዓይነት የሆኑት አንደኛው ሌላኛው የእግዚአብሔርን ቃል ሲናገር ሰምቶ በመልእክቱ ውስጥ እንዲጨምር እግዚአብሔር ስላነሣሣው ይሆናል። ይህም የመጨረሻው ዘመን ራእይ ለእግዚአብሔር ሰዎች ምን ያህል አስፈላጊ እንደሆነ እግዚአብሔር ያመለከተበት መንገድ ነው።

ለመሆኑ ይህን የመጨረሻውን ዘመን ታላቅ ትንቢት ፍጻሜ የምንረዳው እንዴት ነው? ሦስቱ የተለያዩ የትንቢት አመለካከቶች ይህን ራእይ ከመጨረሻው ዘመን ጋር በተያያዘ መልኩ እንዴት እንደሚረዱት ከሚከተለው አሳብ እንመለከታለን።

1. የድኅረ-ሺህ ዓመት አመለካከት ያላቸው ወገኖች ቤተ ክርስቲያን ዓለምን እየወረሰች ስትሄድ፤ ሰላም በዓለም እንደሚሰፍን ይናገራሉ። እንደዚህ አመለካከት ግንዛቤ፤ እግዚአብሔር የሚገዛበት የተገነባ ቤተ መቅደስ አይኖርም። ቤተ መቅደሱ እግዚአብሔር በሰዎች ልብ ውስጥ እንዴት እንደሚሠራ በተምሳሌትነት የሚያመለክት ነው። የወንጌል ስርጭት ሲሰፋና ሰዎች በሁሉም ስፍራ ሲያምኑ፤ ጌታ መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔርን ቃል ያስተምራቸዋል፤ እነርሱም የእግዚአብሔርን ቃል ለመታዘዝ ይሻሉ። በተጨማሪም፤ መንፈስ ቅዱስ ሰዎችን ወደ ክርክሮችና ጦርነቶች የሚመሯቸውን የራስ-ወዳድነት ፍላጎቶች ያስወግድላቸዋል። ከዚያ በኋላ ሰዎች ምንም ዓይነት የውጊያ ፍላጎት አይኖራቸውም። ይልቁንም የሰው ልጆች ችሎታቸውን የሰውን ሕይወት ለማሻሻሉ ተግባር ይጠቀማሉ። በአዲስ ሰማይና ምድር ኢየሱስ ክርስቶስ ዘላለማዊ መንግሥቱን በሚመሠርትበት ጊዜ ይኸው የበረከት ጊዜ ሙሉ ለሙሉ ከፍጻሜ ይደርሳል። (ይህ በምድር ላይ ታላቅ ሰላም የመናፈቁ ሁኔታ ኢሳይያስ 2:4ን እንደ ዓላማው በሚጠቅሰው የተባበሩት መንግሥታት መሪ አሳብ ውስጥ ተንጸባርቋል።)

2. የሺህ ዓመት እንደሌለ የሚናገሩ ወገኖች እግዚአብሔር የሚገዛበት ቁሳዊ ቤተ መቅደስ እንደሌለ በመግለጽ ከድኅረ-ሺህ ዓመታውያን ጋር ይስማማሉ። ነገር ግን እነዚህኞቹ ወንጌሉ ዓለምን በመለወጥ ጦርነትን ያስቀራል ብለው አያምኑም። ይልቁንም፤ ምንም እንኳ እግዚአብሔር በመንፈሳዊ መልኩ እየገዛ ቢሆንም፤ እውነተኛው ፍጻሜ የሚከናወነው ኢየሱስ ክርስቶስ ተመልሶ የዘላለሙን

መንግሥት ሲጀምር እንደሆነ ያስተምራሉ። በዚያን ጊዜ የሰው ልጅ ሁሉ ስለሚለወጥ፣ ጦርነት የሚባል ነገር አይኖርም። የዳኑት የሰው ልጆች የአዳም ክፉ ተፈጥሮ ስለማይኖራቸው፣ የእግዚአብሔርን ሕግጋት በማወቅና በመታዘዝ ይከተላሉ። ቤተ መቅደሱ መንግሥተ ሰማይንና ለዘላለሙ እግዚአብሔር ባለበት እንደምንኖር በተምሳሌትነት የሚያመለክት መሆኑን ያስተምራሉ።

3. የቅድመ-ሺህ ዓመት አመለካከት ያላቸው ሰዎች ከእነዚህ ከሁለቱ አሳብ ይለያሉ። በእነርሱ አተረጓጎም፣ እነዚህ ሁለቱ ጥቅሶች የሚያመለክቱት ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ወደ ምድር የሚመለስበትን ጊዜ ነው። ኢየሩሳሌም የመንግሥቱ ርእሰ-ከተማ ትሆናለች። ኢየሱስ ክርስቶስ ከዚያ ሆኖ ለሺህ ዓመታት ዓለምን ይገዛል። እግዚአብሔር የሰዎችን ልብና አእምሮ ስለሚለውጥ፣ እግዚአብሔርን ለመከተል ይፈልጋሉ። ይህም ሆኖ፣ የቅድመ-ሺህ-ዓመት አመለካከት አራማጆቹ ለሁለት ይከፈላሉ።

ሀ. አብዛኛዎቹ የብሉይ ኪዳንን ዓይነት የአምልኮ ሥርዓት የያዘ ቤተ መቅደስ እንደማይኖር ይስማማሉ። ምንም ዓይነት የእንስሳት መሥዋዕት አይቀርብም። ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ የብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶችንና የሃይማኖት ቀናትን ፈጽሟል (ዕብ. 9 እና 10)። ስለሆነም፣ በኢሳይያስ የተጠቀሰው ቤተ መቅደስ በተምሳሌትነት ኢየሱስ ክርስቶስ በኢየሩሳሌም እንደሚነግሥ ያመለክታል። ኢየሱስ በአካል እዚያ ስለሚገኝ፣ በዓለም ሕዝቦች ሁሉ ይመለካል። የእግዚአብሔር ሙላት በእርሱ ስለሚኖር፣ እርሱ ራሱ ቤተ መቅደስ ነው (ዕብ. 1:2-3፤ ዮሐ. 14:9-10፤ ቆላ. 1:15-17)።

ለ. የቅድመ-ሺህ ዓመት አመለካከት ካላቸው ወገኖች መካከል ሌላኛው ዐቢይ ቡድን «ዲስፔንሴሽናሊስት» በመባል ይታወቃል። እነዚህ ወገኖች እግዚአብሔር በተለያዩ የታሪክ ወቅቶች ከሰዎች ጋር የሚዛመድባቸው የተለያዩ መንገዶች እንዳሉት ያስተምራሉ። ከሙሴ ዘመን እስከ ኢየሱስ ክርስቶስ መምጣት ድረስ እግዚአብሔር ከሰው ልጆች በተለይም ከአይሁዳውያን ጋር በሙሴ ሕግ አማካኝነት ሲዛመድ ቆይቷል። ይሁንና፣ የኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና የቤተ ክርስቲያን መመሥረት አዲስ የታሪክ ወቅት አስከተለ። ይህም እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ ከሚያምኑ ሰዎች ሁሉ ጋር የሚዛመድበት ወቅት ነው። ይኸው የቤተ ክርስቲያን ዘመን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሺህ ዓመት ሊነግሥ ከመምጣቱ በፊት ቤተ ክርስቲያን እስክትነጠቅ ድረስ የሚቆይ ይሆናል። በዚያን ጊዜ፣ እግዚአብሔር እንደገና በአይሁዶች ላይ ያተኩራል። እንደ አንድ

ሕዝብ በኢየሱስ ክርስቶስ ያምኑና በእነርሱም ሆነ በዓለሙ ሁሉ ላይ ከኢየሩሳሌም ሆኖ ይገዛል። በዚያን ጊዜ በሕዝቅኤል እንደተተነበየው ቤተ መቅደስ ይኖራል (ሕዝ. 40-43)። መሥዋዕቶቹ የሚቀርቡት የሰውን ኃጢአት ለማስተሰረይ ሳይሆን፤ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ የፈጸመልንን ለማሰብ ነው። ይህም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ለማስታወስ ቅዱስ ቂርባን ከምንወስድበት ሁኔታ ጋር የሚመሳሰል ነው። ይህ ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ የመጨረሻው የኃጢአት መሥዋዕት የሚሆንበትን የወደፊት ከስተት ከሚመለከት የብሉይ ኪዳን የመሥዋዕት ሥርዓት ጋር የሚመሳሰል ነው።

ትክክለኛው አመለካከት የትኛው ነው? ቀደም ብለን እንደተመለከትነው፤ ፈሪሃ እግዚአብሔር ያላቸው ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ለአይሁዶች ያለውን ዓላማዎች በሚረዱበት ሁኔታ ላይ የተመሠረቱ የአሳብ ልዩነቶች አሏቸው። ዳሩ ግን ከዚህ የጥናት መጽሐፍ ደራሲ አመለካከት አንጻር፤ የመጀመሪያው የቅድመ-ሺህ ዓመታት ግንዛቤ ከሌሎች የበለጠ የመጽሐፍ ቅዱስ ድጋፍ ያለው ይመስላል። በመስቀሉ ላይ አሮጌውን የአምልኮ ሥርዓት ያስወገደው እግዚአብሔር እንደገና መልሶ የሚያቋቁመው አይመስልም (ዕብ. 9:23-10:18)። የዕብራውያን ጸሐፊ በእርሱ ዘመን የዚያ ዓይነት አምልኮ እንደሚወገድ ተናግሯል (ዕብ. 8:13)።

ዳሩ ግን እነዚህ ጥቅሶች ስለ መጨረሻው ዘመን ብቻ እንደሚናገሩ በማሰብ ዛሬ ከሕይወታችን ጋር ልናዛምደው አያስፈልገንም የሚል አመለካከት መያዙም የተሳሳተ አሳብ ነው። ምንም እንኳን የሰው ልጅ ልብ እስከ መጨረሻው ድረስ የማይለወጥ ቢሆንም፤ በወንጌሉና በመንፈስ ቅዱስ ኃይል እግዚአብሔር ቃሉን እንድንወድና እርስ በርሳችን በሰላም እንድንኖር ሕይወታችንን እንድንለውጥ ይችላል። የእግዚአብሔር ቃል ኃይል ያላቸውና እርስ በርሳቸው በሰላም የሚኖሩት እውነተኛ አማኞች ብቻ ናቸው። ሁላችንም ወደ እግዚአብሔር ቀርበን በቃሉ አማካኝነት እንዲናገረንና የጽድቅን መንገድ እንዲያሳየን ባለማቋረጥ ልንጠይቀው ይገባል። እውነተኛ የእግዚአብሔር ልጆች እንሆን ዘንድ እግዚአብሔር የሚያስተምረንን ነገር ከሥራ ላይ ልናውል ያችላል። የአሮጌን ሰው ባሕርይ የሚመስለውን ነገር ሁሉ አስወግደን እርስ በርሳችን በእውነተኛ ሰላም ለመኖር እንሞክር። እየተጓዝን ሳለን፤ ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ ለመግዛት እስኪመለስ ድረስ ወደዚህ ግብ ልንደርስ እንደማንችል መገንዘቡ መልካም ነው።

በኢሳይያስ በኩል እግዚአብሔር ሕዝቡ ዓይኖቻቸውን ከችግሮቻቸው ላይ አንሥተው የመጨረሻውን ዘመን እንዲመለከቱ አድርጓል።

በዘመናት ሁሉ እጅግ በከፋ ጽልመት ውስጥ፤ እግዚአብሔር የሚመጣውን የዘላለም መንግሥት ተስፋ ሲሰጥ ቆይቷል። ይህም በጨለማ ውስጥ እንደሚታይ ታላቅ ምልክት ብርሃን ሆኗቸዋል። ነገሮች ወደ ትክክለኛነት አቅጣጫ የሚሄዱበት ዘመን እየመጣ ነው። በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ንግሥና ሥር ጦርነት አክትሞ ሰላም ይሆናል። እኛም የዕብራውያን ምዕራፍ 11ን የእምነት ጀግኖች ምሳሌ በመከተል ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ ወደሚያዘጋጃት የዘላለም ከተማ በእምነት እንመልከት። ተስፋ ከመቁረጥና ከመታከትም እንታቀብ።

ሁለተኛ ቀን ኢሳይያስ 2:6-22

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከሁሉም ኃጢአት ጫፍ የሚገኘው አመለካከት ምንድን ነው? መልስህን አብራራ። ለ) ኢሳይያስ 2:17ን አንብብ። እግዚአብሔር ትዕቢትን ስለ መጥላቱ ይህ ክፍል ምን ያስተምራል? ሐ) የተለያዩ ኃጢአቶችን ዘርዝር። በእነዚያ ኃጢአቶች ውስጥ ትዕቢት የሚጫወተው ሚና ምንድን ነው? መ) የዓለም ሕዝቦች ስለሚጋፈጧቸው ችግሮች አስብ። በእነዚያ ችግሮች ውስጥ ትዕቢት የሚጫወተው ሚና ምንድን ነው? ሠ) በኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያን ባሉባቸው ችግሮች ውስጥ ትዕቢት የሚጫወተው ሚና ምንድን ነው?

በሁሉም ኃጢአት እምብርት ላይ የሚገኘው ዐመፅ ነው። በመሠረቱ ኃጢአት አንድ ሰው እግዚአብሔር በሕይወቱ ውስጥ የሚፈጽማቸውን ቁጥጥሮች ላለመቀበል የሚፈጥረው የእምቢታ ተግባር ነው። በመሆኑም፤ ከእያንዳንዱ ዐመፅ ውስጥ የራስ-ወዳድነት ትዕቢት ይገኛል። «የምፈልገውን አደርጋለሁ፤ እግዚአብሔርን የመስማት ግዴታ የለብኝም። የራሴን መንገድ እፈልጋለሁ።» «እኔ፤ እኔ፤ እኔ።» የሁሉም ኃጢአቶች ሥር ይኸው ነው። አዳምና ሔዋን እንዲያምፁ ያደረጋቸው ይኸው ነበር። እንደ እግዚአብሔር ለመሆን ፈለጉ፤ ይህም ዓምፅ በመሆኑ፤ በኃጢአት ወደቁ። የይሁዳ ሕዝብ በእግዚአብሔር ላይ ባመፀበት ወቅትም ይህንኑ ኃጢአት ሠርቷል። «ከእግዚአብሔር ጋር ያደረግነውን ቃል ኪዳን ለመታዘዝ አንፈልግም። እንደምንፈልገው እንኖራለን። ሌሎች አማልክትን ብናመልከስ? ያ ምን ክፋት አለው?» ዐመፃቸው ትዕቢታቸውን ያሳያል።

ትዕቢት የሁሉም ኃጢአቶች ሥርና በእግዚአብሔር ላይ የሚፈጸም ዐመፅ ስለሆነ፤ እግዚአብሔር ትዕቢትን እንደሚጠላ ግልጽ ነው። ስለሆነም፤ እግዚአብሔር በልቡ ትዕቢት ያለበትን ግለሰብም ይሁን ቡድን (ቤተ ክርስቲያን፤ አገር) አዋርዷል። ዛሬ እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን እንደሚያዋርድ የተናገረውን ቃል እንመለከታለን። ይህንኑ እውነታ ለማጽናት፤ እግዚአብሔር በኢሳይያስ 2:6-22 ሦስት ጊዜ ትዕቢተኛና ኃጢአተኛ ሕዝብ እንደሚጠፋ ተናግሯል።

9ኛ ጥያቄ፤ ኢሳይያስ 2:6-22 እንብብና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ።
 (ሀ) በቁጥር 6-8 ኢሳይያስ የይሁዳን ሕዝብ በመቃወም የሚናገራቸው አሳቦች የትኞቹ ናቸው? እነዚህ አባባሎች ትክክል ያልሆኑት ለምንድን ነው?
 (ለ) በቁጥር 9 እንደተመለከተው፤ የእነዚህ ተግባራት ውጤት ምንድን ነው?
 (ሐ) እግዚአብሔር ለትዕቢተኞች ያዘጋጀውን ቀን ግለጽ። የሰዎቹ ምላሽ ምን ይሆናል? የምላሻቸው ውጤት ምን ይሆናል? ሰዎቹ ወደ እግዚአብሔር ፍርድ ሲቀርቡ የሚከሰተው የመጨረሻው ውጤት ምን ይሆናል? (መ)
 እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን እንደሚያዋርድ ሦስት ጊዜያት የተናገረው ለምን ይመስልሃል? «የእግዚአብሔር ሽብር» የሚለውን ቃል ሦስት ጊዜ የደጋገመው ለምን ይመስልሃል? (ሠ) በቁጥር 22 እግዚአብሔር የሰጠው ትእዛዝ ምንድን ነው? ያ ክርስቲያን ሊያስታውሰው የሚገባው ቁልፍ ጥቅስ የሆነው ለምንድን ነው? (ረ) ከእነዚህ ጥቅሶች፤ ስለ እግዚአብሔርና ከሰው ልጆች ጋር ስላለው ግንኙነት ልንማራቸው የምንችላቸው ዐበይት ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

1. የይሁዳ ሕዝብ ሁኔታ መግለጫ (ኢሳ. 2:6-8)

ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ የሚነግሥበትንና ጦርነት የሚወገድበትን ጊዜ ቃኝቶ ሲያበቃ፤ ኢሳይያስ በዘመኑ የይሁዳ ሕዝብ ያሉበትን ሁኔታና ለምን በእንዲህ ዓይነት ችግሮች ውስጥ እንደሚንከራተቱ ወደ መመልከቱ ይመለከታል። ዳሩ ግን እነዚህ ችግሮች እግዚአብሔር ይሁዳን ብቻ ሳይሆን የዓለምን ሕዝቦች ሁሉ በሚፈርድበት በመጨረሻው ዘመን የሚኖረው ሁኔታ ምልክቶችም ነበሩ። ኢሳይያስ እግዚአብሔር ሕዝቡ የሆኑትን የይሁዳ ሰዎች እንደተዋቸው ይናገራል። እነዚህ ሰዎች ሆን ብለው ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር ሰጥተዋል። ከእግዚአብሔር ይልቅ ሌሎችን አማልክት ለማምለክ መርጠዋል። ስለሆነም፤ እግዚአብሔር የሥራዎቻቸውን ፍሬ እንዲበሉ አደረጋቸው። በምርጫቸው የዘሩትን እንዲያጭዱ ተዋቸው።

እግዚአብሔር ከአብርሃም፤ ከይስሐቅ፤ ከያዕቆብ የዘር ሐረግ ውስጥ የነበሩትንና ቃል ኪዳን የገባላቸውን ይሁዳንና እስራኤልን የተወባቸውን ምክንያቶች እንደሚከተለው ይዘረዝራል።

1. የምሥራቃውያንን አጉል እምነት ተሞልተዋል። አንዲት ጠብታ ውኃ ሊጨምር እስከማይችል ድረስ እንደሞላ የውኃ መያዣ ብርጭቆ፤ የይሁዳ ሕዝቦች ከጎረቤቶቻቸው በሚቀበሉት የሃይማኖት ትምህርት ተሞልተው ነበር። አጉል አምልኮ በእግዚአብሔር ቃል እውነት ላይ ሳይሆን፤ በሰዎች አሳብ ላይ የተመሠረተውን ሃይማኖታዊ እምነት ያመለክታል። በተለይም ኢሳይያስ የሚያመለክተው እንደ ሶርያ፤ አሦርና ባቢሎን ወደ መሳሰሉት ምሥራቃውያን አገሮች ነበር። እነዚህ አገሮች ከፍተኛ ወታደራዊ ኃይል ስለነበራቸው አይሁዶች በሁኔታቸው ተማርኩ። ከዚህ ውስጥ

አንዳንዱ የተፈጸመው በአካዝ ዘመነ መንግሥት ነበር። አሦር እስራኤልን ካሸነፈች በኋላ፤ አካዝ ደማስቆን ለመጎብኘት ሄዶ እጅግ ያስደነቀውን አንድ ግዙፍ መሠዊያ ተመለከተ። ወደ ኢየሩሳሌም በሚመለስበት ጊዜም፤ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ያንኑ የአሕዛብ መሠዊያ የሚመስል አሠርቶ የይሁዳ ሕዝብ ለጣዖቱ እንዲሰገድለት አስገደደው። እንዲያውም ሕዝቡ እውነተኛውን አምላክ እንዳያመልክ የቤተ መቅደሱን በሮች እስከ መዝጋት ደርሷል።

ዛሬም ብዙ ክርስቲያኖች በሰይጣን ቁጥጥር ለሚሠራው አጉል እምነት ይፈራሉ። የሰው ዓይን ወይም ቡዳ ሕጻን ልጅ አንዳንድ ነገሮችን እንዳያይ መስጋት፤ የምትሐት ወይም የመድኃኒት መያዣዎችን ማንጠልጠል፤ ጥቁር ድመት መፍራት፤ ርግማን መፍራት፤ በግንቦት ወር ለመጋባት አለመድፈር ሁሉ እግዚአብሔር የሚጠላቸው አጉል የአምልኮ ዓይነቶች ናቸው።

10ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ብዙውን ጊዜ በክርስቲያኖች ላይ ተጽዕኖ የሚያደርሱትን ሌሎች የአጉል እምነት አሳቦች ዘርዝር። ለ) ምእመናን እውነቱን እንዲረዱና በእነዚህ የውሸት አሳቦች እንዳይታወኩ ቤተ ክርስቲያን ምን ልታደርግ የሚገባት ይመስልሃል?

2. እንደ ፍልስጥኤማውያን ምዋርተኞቹ ሆኑ። ምዋርተኝነት እንደ አንድ የአጉል እምነት ዘርፍ በጠንቋዮችና በመናፍስት ጠሪዎች የሚካሄድ ሲሆን፤ የሚፈጸመው የወደፊቱን ለማወቅ ወይም አንድ ነገር ለምን እንደሚሆን ለመረዳት ሲፈልጉ ነው። ለዚህም የተለያዩ አካሄዶችን ይጠቀማሉ። አንዳንዶች የእንስሳትን ሞራ ይገልጣሉ። ሌሎች ደግሞ የሻይ ቅጠሎችን፤ የእጅን የውስጥ መዳፍ፤ ወዘተ... በመመልከት ለመተንበይ ይሞክራሉ። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የሚገኘውን እውነት እንደማየት ወይም እግዚአብሔር ይገልጥላቸው ዘንድ እንደ መጠየቅ፤ አንዳንድ ክርስቲያኖች የወደፊት ዕጣ-ፈንታቸውን ለማወቅ በሰይጣን አገዛዝ ሥር ወደሚገኙት ሰዎች ይሄዳሉ። ምዋርተኝነት በብሉይ ኪዳን በጥብቅ የተወገዘ ተግባር ነበር። እንዲያውም የዚህ ዓይነቱን ተግባር የሚያከናውን ሰው እንዲገደል ታዝዞ ነበር (ዘዳ. 18፡9-14፤ ዘጸ. 22፡18)። እግዚአብሔር ፈቃዱን የሚያንጸባርቁ ሕግጋት ሰጥቷል። በተጨማሪም፤ ፈቃዱን ለማወቅ የሚቻልባቸው «ኡሪምና ቱሚም» የሚባሉ ሁለት ልዩ ድንጋዮች ነበሩ (ዘጥ. 27፡21)። ስለሆነም፤ እንደ ፍልስጥኤማውያን ወዳሉት ወደ ሌሎች ሕዝቦች ልምምድ መመለሱ እግዚአብሔር የመረጠውን መንገድ መተው ነበር። ይሁዳ እግዚአብሔርን በመተው እንደ ፍልስጥኤም ከፋች።

ዛሬ ብዙ ሰዎች፡ ክርስቲያኖችም እንኳ እንደ አይሁዶች ናቸው። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ወይም የወደፊቱን ክስተት ለማወቅ ከእግዚአብሔር ቃል ውጭ ወዳሉት ነገሮች ይሄዳሉ። አንዳንዶች ወደ ጠንቋዮች ወይም የተለየ ኃይል እንዳላቸው ወደሚነገርላቸው ሰዎች ይሄዳሉ። ሌሎች ደግሞ በጋዜጦች ላይ ኮከብ ቆጠራን ይከታተላሉ ወይም በካርታ ያስጠነቁላሉ ወዘተ...። እግዚአብሔር እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን ሁሉ ዛሬም በእነዚህ ነገሮች ላይ ከፍተኛ ጥላቻ አለው። ሌሎች ደግሞ ወደ መንግሥታት ወይም በአስተሳሰባቸው ወደሚያደንቋቸው ዝነኛ ሰዎች ዘንበል ይላሉ። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ በቀዳሚነት የሚሄዱት ወደ መጽሐፍ ቅዱስ አይደለም። ይህ በእግዚአብሔር ላይ የማመፅ ተግባር ነው። እንዲህ ዓይነቱ ድርጊት ለእግዚአብሔር የሚሰጠው ምላሽ፡ «የምትፈልገውን አንጠይቅህም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በገለጽኸው መንገድ እውነትን አንሻም። ይልቁንም የራሳችንን ዘዴ እንቀይሳለን» የሚል ነው። በዚህ ተግባራቸው ከእግዚአብሔር በተቃራኒ ከሰይጣን ወገን ይሰለፋሉ። ትዕቢት የውድቅት ምልክት ነው።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንዳንድ ደካማ ወይም ያልተማሩ ክርስቲያኖች እንዴት ምዋርተኛነትን እንደሚጠቀሙ ግለጽ። ለ) ይህ ለእግዚአብሔር ትልቅ ስድብ የሚሆነው ለምንድን ነው? ሐ) ቤተ ክርስቲያንህ እንዲህ ዓይነት ልምዶችን ለማስወገድ ምን እያደረገች እንደምትገኝ ግለጽ።

3. ከአረማውያን ጋር እጆቻቸውን ተጨባብጠዋል። በዚህ ስፍራ የተመለከተው መግለጫ አንድ ሰው ከሌላው ጋር የሚያደርገውን የንግድ ስምምነት የሚያሳይ ነው። እጆቻቸውን በመጨባበጣቸው፡ ከዚያ ሰው ጋር ግንኙነትን ይመሠርታሉ። በዚህ ቦታ ኢሳይያስ ለማስተላለፍ የሚፈልጋቸው ሁለት ችግሮች አሉ። በመጀመሪያ፡ በግለሰብ ደረጃ አይሁዳውያን ካልሆኑት አረማውያን ጋር የንግድና የጋብቻ ግንኙነት የሚፈጽሙ አይሁዶች ነበሩ። ላይ ላዩን ሲታይ ይህ መጥፎ ነገር ላይመስል ይችላል። ነገር ግን በንግድና በጋብቻ ግንኙነቶች አማካኝነት አይሁዳውያኑ ወደ ሐስተኛ አምላክ ይወስዱ ነበር። አይሁዳውያኑ የማያምኑትን ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ሊመሯቸው ሲገባ፡ የማያምኑት ሰዎች አማኞቹን በመጸናወት እንደ እነርሱ እንዲሆኑ እያደረጓቸው ነበር።

12ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ ክርስቲያኖች እምነታቸውን ሊጎዳ በሚችልበት መልኩ ከአረማውያን ጋር ሊተባበሩ የሚችሉባቸውን የተለያዩ መንገዶች ግለጽ። ለ) 2ኛ ቆሮ. 6:14-18 አንብብ። ጳውሎስ ክርስቲያን የማያምን ሰው እንዳያገባ የሚያስጠነቅቀው ለምንድን ነው? ክርስቲያኖች ከማያምኑ ሰዎች ጋር መጋባታቸውን የሚቀጥሉት ለምንድን ነው? በእነዚህ ሰዎች ሕይወት ውስጥ የተመለከተኸው ነገር ምንድን ነው?

ሁለተኛ፡ በአገር ደረጃ፡ ከውጭ አገሮች ጋር ስምምነቶችን ያደርጉ ነበር። በዚያ ዘመን ይህ የተለመደ ተግባር ነበር። አካዝ እስራኤልንና ሶርያን ለመዋጋት ሲል ከአሦር ጋር ቃል ኪዳን አድርጎ ነበር። በሕዝቅያስ ዘመን ከግብፅ ጋር ቃል ኪዳን ለማድረግ ተፈትነው ነበር። ምንም እንኳ ይህ ለእኛ ስሕተት ባይመስልም፡ እግዚአብሔር እንዳያደርጉት አስጠንቅቋቸዋል (ዘጸ. 34:10-16፤ ዘዳ. 7:1-16)። እግዚአብሔር ሕዝቡ በእርሱ ብቻ እንዲታመን ይፈልጋል። እርሱ ሊያድናቸው ቃል ገብቶላቸዋል። ሕያው አምላክ ከጎናቸው እያለ ሰዎችን መታመን አያስፈልጋቸውም።

13ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖች ከማያምኑ ሰዎች ጋር «ቃል ኪዳን» ሊገቡና ቤተ ክርስቲያንን ሊያጠፉ የሚችሉባቸው ሁኔታዎች የትኞቹ ናቸው? ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ራሳቸውን ለመጥቀም ከዓለም ጋር ግንኙነት ለመመሥረት የሚፈተኑባቸው ወቅታዊ ሁኔታዎች ምንድን ናቸው? ሐ) ብዙውን ጊዜ ይህ ቤተ ክርስቲያንን ወደ ውድቀት የሚመራት እንዴት ነው? መ) ይህ እግዚአብሔርን ብቻ የመታመን ፈቃደኝነታችንን አስመልክቶ የሚያጎላው እውነት ምንድን ነው?

4. ምድሪቱ በወርቅና በብር ተሞልታ ነበር (ዘዳ. 17:17 ተመልከት)። ኢሳይያስ 2:7-8 ምድሪቱን ስለሞሉትና መልካም መስለው ሰዎች ትክክለኛ ባልሆነው ነገር እንዲታመኑ ሰላደረጉት ነገሮች ይናገራል። ከነዚህም ነገሮች የመጀመሪያው ሀብት ነው። ኢሳይያስ በሀብት ስለበለጸገች ምድር ገልጾአል። («መዛግብት» የሚለው የአማርኛ ቃል ሀብታቸውን የሚያከማቹበትን ስፍራ ያመለክታል።) ይህ ገለጻ ምድሪቱ ሰላማዊና ባለጸጋ የነበረችበትን የቦታዊና የኢኮኖሚያዊ ዘመን ያመለክታል። ገለጻው ኢሳይያስ ከሚተነትናቸው ሌሎች ወቅሳዎች ጋር የሚሄድ አይመስልም። እግዚአብሔር ባለጸግነታቸውን ለምን ይቃወማል? ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ ለማሳየት የሚፈልገው ምንድን ነው?

ሀ. ይህ እግዚአብሔር ብዙ ባርኳቸው ሳለ እንደማያመሰግኑት ለማመልከት የተገለጸ አሳብ ሊሆን ይችላል። በዘዳግም 6:10-12፤ 8:6-20 እስራኤላውያን እግዚአብሔር ከባረካቸው በኋላ እንዳይረሱት አስጠንቅቋቸዋል። በኋላ የተከሰተውም ይኸው ነበር። እግዚአብሔር ይበልጥ በባረካቸው ቁጥር ያንን ያህል እርሱን ያገልሉት ጀመር። ይህ ዛሬ ኢትዮጵያን እያጥለቀለቀ ስላለው ትምህርት ማስጠንቀቂያ ሊሆን ይገባል። «ክርስቲያን ከሆንህ፡ እግዚአብሔር ስለሚባርክህ ሀብታም ትሆናለህ! አትታመምም! ሁሉም ነገር ይሳካልሃል።» እንዲህ ዓይነቱ ውሸት በአብዛኛው እግዚአብሔር ሕዝቡን በሚባርክበት ጊዜ ሰዎች የእርሱን የበረከት ምንጭነት ዘንግተው ከአምልኮተ እግዚአብሔር የሚርቁበትን ሁኔታ አያገናዝብም። ለብዙዎቹ ክርስቲያኖች ብልጽግና

የጥፋት ምንጭ እንጂ እግዚአብሔርን የበለጠ እንዲያከብሩት የሚያደርግ ነገር አይደለም።

ለ. እግዚአብሔር ይህንን ነገር የጠቀሰው አይሁዶች ከታወቁባቸው ጉዳዮች አንዱና እምነታቸውን የጣሉበት በመሆኑ ሳይሆን አይቀርም። ምድሪቱ እየበለጸገች ስትመጣ ሰዎቹ ከእግዚአብሔር ይልቅ በጥሪታቸው ይተማመኑ ጀመር። «አንድን ነገር በገንዘቤ ልገዛው ስችል ለምን በእግዚአብሔር እታመናለሁ?» ይሉ ጀመር። በሕይወታቸው ውስጥ እጅግ አስፈላጊው ነገር እግዚአብሔርን ማክበር ሳይሆን፤ ብልጽግናን ማብዛት ሆኖ ተገኘ። በዚህ ስፍራ ኃጢአተኛነታቸው ገንዘብ እንደሚጠብቃቸውና የሚፈልጉትንም እንዲያገኙ እንደሚረዳቸው መታመናቸው ነበር። እግዚአብሔር እንደማያስፈልጋቸው አስበዋልና።

5. ምድሪቱ በፈረሶችና በሰረገሎች ተሞላች። በጥንት ጊዜ፤ ፈረሶችና ሰረገሎች የሚያገለግሉት በቀዳሚነት ለጦርነት ነበር። እግዚአብሔር የእስራኤል መሪዎች ብዙ ፈረሶችንና ሰረገሎችን እንዳያስባስቡ በሙሴ በኩል አስጠንቅቋቸዋል (ዘጸ. 17:16)። ለዚህም ምክንያቱ ፈረሶችና ሠረገሎች ትክክለኛ ነገሮች ባለመሆናቸው ሳይሆን፤ ሰዎች ጦርነትን ለማካሄድ ከእግዚአብሔር ይልቅ በራሳቸው ኃይል እንዲተማመኑ የሚያደርጋቸው መሆኑን ስለሚያውቅ ነበር። እዚህ ላይ እንግዲህ ኃጢአተኛነታቸው በራሳቸው ኃይልና ሀብት መታመናቸው ነበር።

6. ምድሪቱ በጣዖት ተሞልታ ነበር። ይህ አይሁዶች ወደ ከሀዲነት እንደተለወጡ የሚያመለክት አይደለም። አሁንም ሃይማኖተኞች ነበሩ። እንዲያውም በአምልኮተ እግዚአብሔር ጸንተው እንደሚገኙ የሚናገሩ ብዙ ሰዎች ነበሩ። ነገር ግን ሌሎች አማልክትንም ያመልኩ ነበር። ከእግዚአብሔር ጋር ብቻ የሚደረግ ግንኙነት አልነበራቸውም። ስለሆነም፤ አምልኮተ ጣዖትን ከአምልኮተ እግዚአብሔር ጋር ቀየጡ። ይህ ዛሬ በኢየሱስ ክርስቶስ እንደሚያምኑ የሚናገሩ የብዙ ክርስቲያኖችም ችግር ነው። ወደ ቤተ ክርስቲያን በመሄድ የአባልነት ማዕረግ ቢያገኙም፤ በሕይወታቸው ውስጥ ለክርስቶስ የጌትነትን ዙፋን አያስረክቡም። የዓለምን ነገሮች ያመልካሉ (ይወዳሉ፤ ይሻሉ)። ወይም ደግሞ ችግር ሲመጣ ወደ ጠንቋዮች ይሄዳሉ። እዚህ ላይ ኃጢአታቸው በአንድ ጊዜ እግዚአብሔርንና ሌሎችን ነገሮች ለማምለክ መፈለጋቸው ነው።

14ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር በይሁዳ ላይ ያቀረባቸውን ክሶች ቤተ ክርስቲያንህ ከምትመስልበት ሁኔታ ጋር አነጻጽር። ተመሳሳይነታቸውና ልዩነታቸው ምንድን ነው? ለ) ዛሬ እግዚአብሔር በአንተ ቤተ ክርስቲያን ላይ የሚያቀርባቸው የወቀሳ ቃላት ምን ይመስሉሃል?

የአይሁዶች ተግባራት ውጤት ምን ይሆናል? እግዚአብሔር ለመጀመሪያ ጊዜ በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ አይሁዶችን እንደሚያዋርድና ዝቅ እንደሚያደርግ ተናገረ (እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደሚያዋርድ የሚናገሩትን አሳቦች ከኢሳይያስ 2:11፥ 17፥ 5:15 ተመልከት)። ሰዎች ሁሉ ዝቅ እንደሚደረጉ ለማሳየት፥ ኢሳይያስ ጫዋውንና ታናሹን ሰው ይጠቅሳል። ከእንግዲህ እግዚአብሔር ኃጢአታቸውን ቸል አይለውም። እግዚአብሔር አይሁዶችን ጎስቶ እንዲገቡ የጠበቀው የምሕረት ጊዜ አልፎ የፍርድ ቀን ስለመጣ፥ ኢሳይያስ እግዚአብሔር ይቅር እንዳይላቸው ጸለየ። እግዚአብሔር ሰዎቹ በራሳቸው ገንዘብ፥ ኃይልና የሐሰት ሃይማኖት ለመደገፍ እንዲመርጡ ታግሦ አቸዋል። ዳሩ ግን ይህንን በማድረጋቸው የበረከቱ እውነተኛ ምንጭ ከሆነው ከእግዚአብሔር ራሳቸውን ቆርጠዋል። ስለሆነም፥ እግዚአብሔር የታመኑበትን ነገር ሁሉ አስወገደባቸው። ጠላቶቻቸው ምድራቸውን በመውረር እህላቸውንና ሀብታቸውን ወሰዱባቸው። በጦርነት ድል እንዲሆኑ በማድረግ እግዚአብሔር ፈረሶቻቸውንና ሰረገሎቻቸውን አስወገዳቸው። በሽንፈቱ ጊዜ እንዲውድሙ በማድረግ ጣዖቶቻቸውንም አስወገደባቸው። እግዚአብሔር አይሁዶችን እንደሚያዋርድ የተናገረውን ቃሉን አከበረ። ለዚህ የማዋረዱ ተግባርም እንደ ፊስጢያ፥ ዔዶም፥ አሦርና ባቢሎን የመሳሰሉ አገሮች የመሣሪያነትን ሚና እንዲጫወቱ አድርጓል።

2. እግዚአብሔር በትዕቢታቸው ላይ የመፍረዱ ውጤቶች (ኢሳ. 2:10-21)

እግዚአብሔር ትዕቢትን ያዋርዳል። ይህ እግዚአብሔር የተናገረው ቃል ነው። እነዚህ ቁጥሮች የእግዚአብሔርን ፍርድ ፍጻሜ የሚያመለክቱ ሲሆን፥ እንዴት የሰውን ትዕቢት እንደሚያዋርድና የእግዚአብሔርን ክብር እንደሚገልጽ ያሳያሉ።

1. ሰዎች ከእግዚአብሔር ፍርድ፥ ከማስደንገጡና ከግርማው የሚሸሹበት ዘመን ይመጣል። ዛሬ በቤተ ክርስቲያናችን ከምንፈጽማቸው ዐበይት ስሕተቶች አንዱ በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ ከሚገባው በላይ በማተኮር ማስደንገጡንና ግርማውን መዘንጋታችን ነው። ያለ ምንም ፍርሃት፥ ለኃጢአቶቻችን ሳናፍር ቅዱስ፥ ታላቅና የነገሥታት ንጉሥ ወደሆነው አምላክ ፊት እንቀርባለን። አለመፍራታችንም ለቅድስና እንዳንጨነቅ አድርጎናል። አይሁዶችም እንደዚሁ ለእግዚአብሔር ግድ ያልነበራቸው ሲሆኑ፥ ኃይል እንደሌለው ወይም ግድየለሽ እንደሆነ ያስቡ ነበር። ዳሩ ግን የእግዚአብሔር ፍርድ በሚመጣበት ወቅት፥ ሰው ሁሉ ፍርዱ ያለ ፍቅር ሲፈጸም

ያየዋል። ታላቅ ፍርሃት ስለሚኖርም፤ ሰዎች የእግዚአብሔር የጽድቅ ፍርድ ሲፈጸም ከማየትና ታላቁን ቁጣውን ከመቋደስ ሊያመልጡ የሚችሉበትን አማራጭ ከመጠቀም አይመለሱም። አይሁዶች ከጠላቶቻቸው ወደሚሸሸጉባቸው ዐለቶች፤ ሸለቆዎችና ዋሻዎች ይሄዳሉ።

2. የሰዎች ሁሉ ትዕቢት የሚወድቅበትና እግዚአብሔር ብቻውን ከፍ ከፍ የሚልበት ቀን ይመጣል። ሰብዓዊነትን የተላበሰው ነገር ሁሉ ደካማና ኃይል የሌለው ይሆናል። ዛሬ የሰው ልጅ ስለ ቴክኖሎጂው ሥልጣኔ በትምክሕት ይናገራል። ወደ ጨረቃና ከዚያም አልፈን ለመሄድ በመቻላችን እንታበያለን። ብዙ ሰዎች ችግሮቻቸውን ሁሉ ለማቃለል እንደሚችሉ ያስባሉ። «እግዚአብሔር ለምን ያስፈልገናል?» የሚለው የብዙዎች አመለካከት ነው። አንድ ቀን ግን እግዚአብሔር ነገሮችን ሁሉ ይገለብጣል። የሰዎች ሁሉ ጥበብና ኃይል እንዴት ደካማና ከንቱ እንደሆነ ያሳያል። እግዚአብሔር የራሱን ታላቅ ኃይል ያሳያል። ታላላቅ አገሮች ሁሉ ይወድቃሉ። ወደ ትቢያነትም ይለወጣሉ። ይህም የሞትና የጥፋት ተምሳሌት ነው።

ኢሳይያስ የዘመኑን መጨረሻ የሚያሳይ ሌላም ቃል (ቁ. 20) ተጠቅሟል። ይህም «ቀን» የሚለው ሲሆን፤ «የጌታ ቀን» ለሚለው ሐረግ አጠር ያለው አጠራር ነው። በነቢያት መጻሕፍት ሁሉ ውስጥ ተዘውትሮ የሚገኘው ይኸው የተለመደ አገላለጽ (አዋ. 5:18፤ ኢዩ. 1:15 ተመልከት)፤ እግዚአብሔር ፈቃዱን ለመፈጸም በከፍተኛ ኃይል ወደ ሰዎች ታሪክ የዘለቀበትን ማንኛውንም ልዩ ዕለት የሚያመለክት ነው። ብዙውን ጊዜ እስራኤል እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በመደገፍ ወይም በመቃወም የሚወስዳቸውን እርምጃዎች የሚያመለክት ነው (ኢሳ. 2:12 ጀምሮ፤ ሕዝ. 13:5፤ ኢዩ. 1:15 ፤ 2:1፤ 11፤ ሶፎ. 1:7-8፤ ዘካ. 14:1)። እንደ የባቢሎናውያን መምጣት የመሳሰሉትን የወደፊትም ክስተቶች ሊያመለክት ይችላል። የጌታ ቀን እግዚአብሔር በአገሮች ሥራዎች ላይ ለመፍረድ የሚነሣበትን የወደፊት ጊዜም ሊያመለክት ይችላል (ኢዩ. 2:31፤ 3:14፤ አብድ. 15)። ብዙውን ጊዜ ግን «እንደ መጨረሻው ዘመን» ሁሉ እግዚአብሔር የእርሱንና የፈቃዱን ተቃዋሚዎች ሙሉ ለሙሉ የሚረታበትንና በቅዱሳኑ ፈንታ ታላቅ ተግባሩን የሚፈጽምበትን ጊዜ ያመለክታል። «የመጨረሻው ዘመን» እንደሚባለው ሐረግ የክርስቶስን የመጀመሪያና ዳግም ምጽአትም ሊያመለክት ይችላል። በዚያን ጊዜ እውነተኛ ንስሐ ይኖራል (ኢዩ. 2:28-32)። በዚያን ጊዜ የእግዚአብሔር ጠላቶች ሁሉ ይቀጣሉ። ተፈጥሮ ይለወጣል (ኢሳ. 2)። ኢየሱስ ክርስቶስ የዚህ ቀን ማዕከል ስለሚሆን፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ

«የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቀን» ተብሎ ተጠርቷል (2ኛ ተሰ. 2:21 1ኛ ቆሮ. 1:8፤ 5:5፤ ፊልጵ. 1:6፤ 10፤ 2:16)።

ኢሳይያስ በዚያን የፍርድ ቀን እግዚአብሔር የትዕቢት ምልክት የሆነውን ማንኛውንም ነገር እንዴት እንደሚያስወግድ ለማሳየት ተምሳሌቶችን ተጠቅሟል። የሊባኖስ ዝግባዎችና የባላን ዋርካዎች በፍልስጥኤም ምድር የሚገኙ ሁለቱ ታላላቅ ዛፎች ነበሩ። እነዚህ ዛፎች ረዣዥምና የማይረቱ ይመስሉ ነበር። ይሁንና፡ ተቆርጠው በመጣል ይዋረዳሉ። ኢሳይያስ እነዚህን ዛፎች እንደ ቀጥተኛ ምሳሌዎች በመጠቀም በእግዚአብሔር ፍርድ ስለሚጠፉት ታላላቅ የተፈጠሩ ነገሮች እየተናገረ ነበር። ይህም ሆኖ፡ በነቢያት መጻሕፍት ውስጥ ዛፎች አንዳንድ ጊዜ ከሁሉም እንደሚበልጡ የሚያስቡትን የመንግሥታት መሪዎች፡ የአገሮች ነገሥታት በተምሳሌትነት ያመለክታሉ (ሕዝ. 17:31፤ ዳን. 4)። ዳሩ ግን የሊባኖስ ዝግባዎችና የባላን ዋርካዎች ተቆርጠው እንደሚወድቁ አንድ ቀን ተቆርጠው ይጠፋሉ።

በተጨማሪም፡ እግዚአብሔር ተራሮችንና ኮረብታዎችን ያዋርዳል። ይህም ደግሞ በአጠገባቸው ከሚገኙት ሌሎች ሁሉ በላይ ከፍ ብለውና ተሸለው ለመገኘት የሚፈልጉ ነገሮች ተምሳሌት ይመስላል። ቀደም ሲል ተራራ መንግሥትን ወይም አገርን እንደሚወክል ተመልክተናል (ኢሳ. 2:1)። ተራሮች ማንም እንደማያሸንፋቸው የሚያስቡ ታላላቅ ዕቡያን አገሮች ናቸው። ኮረብታዎችም ደግሞ ከፍተኛ ኃይል እንዳላቸው የሚያስቡ ታናናሽ አገሮች ናቸው። ዳሩ ግን እግዚአብሔር በሚሠራበት ጊዜ ሁሉም ዝቅ ብለው ይጠፋሉ።

ግንብና ቅጥር የአንዲት ከተማ መከላከያዎች ነበሩ። በጥንታውያን ታላላቅ ከተሞች ዙሪያ ከጠላቶቻቸው ለመከላከል ታላላቅ ቅጥሮች መገንባት የተለመደ ነበር። በከተማዬቱ ዐበይት አካባቢዎች ዘበኛው ቆሞ የጠላትን አመጣጥ የሚመለከትበትና መሽጎ የሚተኩስበት ማማ ይሠራ ነበር። (ይህም ጎንደር እንደሚገኘው የፋሲለደስ ወይም በሐረር እንደሚገኘው የጀጎል ግንብ መሆኑ ነው።) ይህ ምንን ያመለክታል? እነዚህ አንድ ሰው በእግዚአብሔር ከመተማመን ይልቅ ሕይወቱን ለመጠበቅና ለመቆጣጠር የሚጠቀምባቸው ነገሮች ናቸው። እነዚህ እንደ ሀብት፡ ቤተሰብ፡ ሥራ፡ ትምህርት፡ ወዘተ. . . ያሉት ናቸው። ወደ እግዚአብሔር በመመለስ ፈንታ ይጠብቁን ዘንድ የምንመሠርታቸው ነገሮች ይጠፋሉ። በዚያን ቀን ሰው ሁሉ ባዶና ረዳት-አልባ ይሆናል።

የንግድ መርከቦችና ጀልባዎች የንግድና የመበልጸጊያ መንገዶች ነበሩ። «ነገሮችን እየገዛሁ ብነግድ ብዙ ገንዘብ አተርፋለሁ። ገንዘብ ካለኝ ደግሞ ያሻኝን አደርጋለሁ።» እግዚአብሔር በለዎች ላይ ፍርድ

ለመስጠት በሚመጣበት ጊዜ ይህም አመለካከት ከንቱ ይሆናል። (የተርሴስ መርከቦች በጥንቱ ዓለም ዙሪያ እህልና ሌሎችን ነገሮች በማመላለስ የታወቁ ግዙፍ መርከቦች ነበሩ።)

3. ጣዖታት ይጠፋሉ። የትኛውም ሃይማኖት ቢሆን፤ የሰው ልጅ የውሸት አምልኮ ሁሉ ከንቱነቱ ይረጋገጣል። አንድን ሰው የሚያድነው በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት ከሕያው ፈጣሪ አምላክ ጋር ትክክለኛ ግንኙነት መመሥረቱ እንጂ፤ ሃይማኖተኝነቱ አይደለም። ሰዎች ተስፋቸውን በሃይማኖታቸው ላይ ሊጥሉ ቢችሉም፤ እግዚአብሔር ሊፈርድ በሚመጣበት ጊዜ በሰይጣን ኃይል ይንቀሳቀሱ የነበሩ የዓለም ሃይማኖቶች ሁሉ ከንቱ መሆናቸው ይረጋገጣል። እግዚአብሔር አምላክም ያጠፋቸዋል።

ለሦስተኛ ጊዜ፤ እግዚአብሔር ዋነኛ ትምህርቱን ያጠቃልለዋል። የሰዎች ሁሉ ትዕቢት፤ ከእግዚአብሔር በላይ ተስፋቸውን የሚጥሉበት ነገር ሁሉ ይጠፋል። በዚያን የዓለም ታሪክ ፍጻሜ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ በኃይልና በብርታት ሲመጣ እርሱ ብቻውን ከፍ ከፍ ይላል። በእርሱ የታመኑትንም ከፍ ከፍ ያደርጋቸዋል።

15ኛ ጥያቄ፡- ራእይ ምዕራፍ 19 አንብብ። ይህ የኢሳይያስ ትንቢት እንደሚፈጸም እንዴት እንደሚያሳይ ግለጽ።

4. እንደ ታላቅ ርእደ-መሬት ሁሉ፤ እግዚአብሔር ዓለምን በማንቀጥቀጥ ከፈቃዱ ጋር የማይስማማውን ነገር ሁሉ ያዋርዳል። ምናልባትም ከመሬት መንቀጥቀጥ በላይ የሚያስፈራ ነገር አይኖርም። በቀላል የመሬት መንቀጥቀጥ ታላላቅ ሕንጻዎች ወይም ድልድዮች ይወድማሉ። የመሬትን መንቀጥቀጥ ለማስቆም የሰው ልጅ ሊያደርግ የሚችለው ነገር የለም። ኢሳይያስ የመጨረሻውን ዘመን በዓለም ከታየው ከስተት ሁሉ እንደሚልቅ ታላቅ የምድር መንቀጥቀጥ ይገልጻል። ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ፤ ኃይሉ እጅግ ታላቅ ስለሚሆን ሁሉም ነገር ይንቀጠቀጣሉ። ምንም እንኳን ሰዎች በዋሻዎች ውስጥ ተሸሽገው ከእግዚአብሔር ኃይልና ፍርድ ለማምለጥ ቢጥሩም፤ ይህን ለማድረግ አይችሉም። ተስፋ የጣሉባቸው ነገሮች ሁሉ ያን ጊዜ ከንቱዎች ሆነው ይገኛሉ። የመርዳት ኃይል እንዳላቸው ያመኑባቸውን ጣዖታት ያን ጊዜ አውጥተው ይጥሏቸዋል። የዋስትና መግዣዎች እንደሚሆኑላቸው ያስቧቸውን ብሮችና ወርቆች የሌሊት ወፎችና ሌሎች እንስሳት በሚገኙባቸው በዋሻዎች ውስጥ ይጥሏቸዋል።

ምናልባትም እነዚህ ቁጥሮች በሁለት መንገዶች ሊታዩ ይችላሉ። በመጀመሪያ፤ እግዚአብሔር ባቢሎናውያን ኢየሩሳሌምን እንዲደመስሱ በላከበት ወቅት ኃይሉን፤ ከብሩንና የማሸበር ተግባሩን አሳይቷል።

አይሁዶች በመጨረሻው፥ ይህ የእግዚአብሔር ፍርድ እንደሆነ በመገንዘብ ፈርተውታል። በሀብታቸው፥ በድጋፋቸውና በመዋጋት ብቃታቸው መታመናቸው ሁሉ ከንቱ እንደሆነ ተመልክተዋል። በሁለተኛ ደረጃ ግን አሳቡ በቀዳሚነት የሚያመለክተው የመጨረሻውን ዘመን ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ዘላለማዊ መንግሥቱን ለመጀመር ሲመለስ በከፍተኛ ቁጣና ፍርድ ስለሚመጣ፥ የዓለም ሕዝቦች ሁሉ ያንን ቁጣ ይፈራሉ። ሰዎች ሁሉ በሽብር ይመቱና በዚያን ቀን እግዚአብሔር ብቻ ይከብራል።

በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ ኢሳይያስ ስለ እግዚአብሔር ማስደንገጥና ስለ ግርማው ክብር ሦስት ጊዜ ተናግሯል (ኢሳ. 2:10፥ 19፥ 21)። እግዚአብሔር አንድ ጊዜ የሚጠቅሰው ነገር አስፈላጊ ነው። እግዚአብሔር ሁለት ጊዜ የሚጠቅሰው ነገር በጣም አስፈላጊ ነው። እግዚአብሔር አንድን ነገር ሦስት ጊዜ ከጠቀሰ ግን እጅግ አስፈላጊ መሆኑን ያመለክታል። ስለ እግዚአብሔር ሚዛናዊ አመለካከት እስከሌለን ድረስ፥ እርሱ እንደሚፈልገው ልንኖር አንችልም። ስለ እግዚአብሔር ፍርድ እጅግ አብዝተን እያሰብን ፍቅሩን ብንዘነጋ፥ እግዚአብሔር የሩቅ አምላክ ይሆንብንና የልባችንን ችግር ለእርሱ አናዋየውም። ነገር ግን ስለ ማስደንገጡና ስለ ግርማው ዘንግተን ፍቅሩን ብቻ ብናስብ፥ እግዚአብሔርን አናከብረውም። እርሱን ስለማንፈራው፥ በቅድስና አንመላለስም። እግዚአብሔር ታላቅ፥ ሊፈራና ሊፈቀር የሚገባው እንደሆነ ሁላችንም እንድንረዳለት ይሻል።

ብዙዎቻችን እግዚአብሔርን አንፈራውም። የእግዚአብሔር የመጨረሻው ፍርድና በኢየሱስ ክርስቶስ የማያምኑ ሰዎች ዘላለማዊ ጥፋት ምን ያህል የከፋ እንደሚሆንም አንገነዘብም። በእነዚህ ቁጥሮች ኢሳይያስ የሚያቀርብልን አስደሳች የደስታ መግለጫን ሳይሆን፥ በማያምኑት ላይ እግዚአብሔር የሚያስከትለውን የከፋ ፍርድ ነው። ጎረቤቶቻችንና በኢየሱስ ክርስቶስ የማያምኑ ወዳጆቻችን የዚህ ሽብር ተቋዳሾች ይሆናሉ። ደስታም ሆነ ተስፋ አይኖራቸውም። ከእግዚአብሔር ለማምለጥ የሚችሉትን ሁሉ ጥረት ከማድረግ ወደ ጎላ ባይሉም አይሳካላቸውም። እግዚአብሔር ለፍርድ ሲመጣ በእጆቹ ውስጥ መውደቅ ምን ያህል የሚያስፈራ ነገር ነው! የመጨረሻው ዘመንና በእግዚአብሔር ፊት ራሳቸውን ለማዋረድ በማይፈልጉ ሰዎች ላይ የሚወርደው ዘላለማዊ ፍርድ ምን ያህል የከፋ ነው!

16ኛ ጥያቄ፡- (ሀ) አንዳንድ ሰዎች በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ ሳይሆን በአስፈሪነቱ ላይ የሚተኩሩባቸውን መንገዶች ዘርዝር። (ለ) ሌሎች እንዴት ፈሪሃ-እግዚአብሔርን አግልለው በእግዚአብሔር ፍቅር ላይ ብቻ የሚያተኩሩባቸውን መንገዶች ዘርዝር። (ሐ) እግዚአብሔርን የምንፈራ ከሆነ፥ ኑሯችን የሚለወጠው እንዴት ነው? (መ) ብዙውን ጊዜ ሲከልክንና

የዘላለምን ፍርድ በቀላሉ የምንመለከተው እንዴት ነው? (ሠ) የዘላለም ፍርድ ስለሚያስከትለው ሽብር ግልጽ አሳብ ቢኖረን፤ ተግባራችንና ምስክርነታችን እንዴት ሊለወጥ ይችላል? (ረ) ንስሐ ካልገቡ ያንን የከፋ ፍርድ እንደሚጋፈጡ የምታውቃቸውን ሰዎች ዘርዝር። አሁን ለእነርሱ ደገንነት ጸልይ። በጸሎትህም እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ስለ ማዳኑ የምትነጋገርበትን አጋጣሚ እንዲፈጥርና መንፈሳዊ ዓይኖቻቸውን እንዲከፍት ጠይቀው።

3. በተሳሳተ ነገር ስለመታመን የተሰጠ ማስጠንቀቂያ (ኢሳ. 2:22)

ኢሳይያስ በዚህ ክፍል እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን እንደሚያዋርድ በመግለጽ ያቀረበውን ትምህርት ያጠቃለለው ሰዎች በሰዎች እንዳይታመኑ በመጠየቅ ነው። («እስትንፋሱ በአፍንጫው ያለበትን ሰው ተዉት») የሚለው የአማርኛ ትርጉም በደካማ ሰዎች ስለመታመን የተነገረ የዕብራይስጥ አገላለጽ ነው። («እርሱ ስለ ምን ይታሰባል?») የሚለው የመጨረሻው ጥያቄ ከዚህ ይልቅ «ምን ዋጋ አለው?» የሚል ፍች ይሰጣል።) አይሁዶች ችግሮቻቸውን ለማስወገድ ወደ ነገሥታት ማየት አይገባቸውም ነበር። ጠላቶቻቸውን ለመርታት እንደ ግብጽ ወዳሉት አገሮች መመልከት አይገባቸውም ነበር። መከራ በሚመጣበት ጊዜ ወደ እግዚአብሔር እንጂ ወደ ቤተሰቦቻቸው ዘንድ መሮጥ አልነበረባቸውም። ሰዎች ምንም ያህል አስፈላጊዎች ቢመስሉም ያው አንድ ናቸው። ሁሉም ደካሞች ናቸው። አንድ የተሰወረ ትንሽ ሕመም በአንዲት ጀንበር ጦርጎ ሊወስዳቸው ይችላል። እንግዲህ ሰዎች እንዲህ ደካሞች ከሆኑ፤ ከእነርሱ የምንጠብቀው የትኛውም ዓይነት እገዛ አስተማማኝ ያልሆነና ለውድቀት የተጋለጠ መሆኑ እሙን ነው። በዚህ ምትክ ታላቅ በሆነው ፈጣሪ አምላክ መታመኑ ምን ያህል የላቀ ጠቀሜታ አለው! ለኃይሉ ፍጻሜ የሌለው አምላክ በእርሱ የሚታመኑትን ለመርዳት ዝግጁ ነው።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሰዎች ከእግዚአብሔር ውጭ ተስፋቸውን የሚጥሉባቸውን የተለያዩ ነገሮች ዘርዝር። እነዚህ ነገሮች እያንዳንዳቸው ደካሞችና የማይታመኑ የሚሆኑት ለምንድን ነው? ለ) እግዚአብሔር በትዕቢት ላይ ምን ዓይነት አመለካከት እንዳለው የሚገልጽ አንድ ገጽ የማጠቃለያ አሳብ ጻፍ። እርሱ በትዕቢት ላይ በተመሠረተ ነገር ሁሉ ላይ አንድ ቀን ምን እንደሚያደርግ ግለጽ።

ሦስተኛ ቀን

ኢሳይያስ 3:1-4:1

የአማኑኤል ቤተ ክርስቲያን በከተማዬቱ ውስጥ የታወቀ ቤተ ክርስቲያን ነበር። ይህ ረዥም ታሪክ ያለው ቤተ ክርስቲያን የተጀመረው ከሠላሳ ዓመታት በፊት ነበር። ቤተ ክርስቲያኑ ለወንጌሉ

ባለው ቅናትና በጥሩ የማስተማሪያ መርሐ-ግብሮቹ ታዋቂ ሆኖ ኖሯል። ይሁንና፤ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ አንድ ነገር ሆነ። ምጽዋት የመስጠት ልማድ ተቋርጦ ነበርና የቤተ ክርስቲያኑ ሠራተኞች ደመወዝ አይከፈላቸውም። እግዚአብሔርን ለማገልገል ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚመጡ ሰዎች አገልግሎታቸውን አቁመዋል። በዚያ ቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ክርስቶስን እንደ ግል አዳኝቸው አድርገው ያመኑት ሰዎች ወደ ሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ወይም የሐሰት ትምህርቶች መሄድ ጀምረው ነበር።

በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ይህንን የከፋ ችግር ያመጣው ምን ነበር? አጥፊውስ ማን ነው? ሰዎች እግዚአብሔርን መውደድ ስላቆሙ ነው? ሰዎች ጥያቄዎችን ማንሣት ጀመሩ። ሁኔታውን ይበልጥ በመረመሩ ቁጥር ችግሩ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጥፋት እንደሆነ ተገነዘቡ። መሪዎቹ ለእግዚአብሔር የነበራቸውን ፍቅር አጥተው ነበር። የብዙዎቹ የአገልግሎት መሻት በከፍተኛ በግል ክብርና በሥልጣን ላይ የተመሠረተ ነበር። ሽማግሌዎቹ በተገናኙ ቁጥር ስለ ቤተ ክርስቲያን ችግሮች በማሰብ ከሚያጠፉት ጊዜ በላይ እርስ በርሳቸው በመጣላት የሚያሳልፉት ይበዛ ነበር።

«እግዚአብሔር ለፍርድ ተነሥቶአል፤ በሕዝቡም ላይ ሊፈርድ ቆሞአል። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ሽማግሌዎችና ከአለቆቻቸው ጋር ይፋረዳል። የወይኑን ቦታ የጨረሳችሁ እናንተ ናችሁ፤ ከድሆች የበዘበዘችሁት በቤታችሁ አለ፤ ሕዝቤንም ለምን ታደቅቁአቸዋላችሁ? የድሆችንስ ፊት ለምን ትፈጫላችሁ? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር» (ኢሳ. 3:13-15)።

18ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለተምሳሌትነት የቀረበው የአማኑኤል ቤተ ክርስቲያን ሁኔታ በብዙ በተለይም ረዥም ታሪክ ባላቸው አብያተ ክርስቲያናት የተፈጸመው እንዴት ነው? ለ) እግዚአብሔርን የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጉዳይ በከፍተኛ ደረጃ የሚያሳስበው ለምንድን ነው? የሕዝቡን መንፈሳዊ ብስለት ለማሳደግ ምን ሚና ሊጫወቱ ይገባል?

የእግዚአብሔር ሕዝብ መሪዎች የምእመናኑን መንፈሳዊ ሕይወት እንደሚወስኑ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተደጋጋሚ እንመለከታለን። መሪዎቹ ለእግዚአብሔር ቅናት ሲኖራቸውና በቅድስና ሲመላለሱ፤ ሕዝቡ እንደ እነርሱ ይሆናል። ራስ-ወዳዶች ሆነው የራሳቸውን ጥቅም ሲያሳድዱም፤ ሕዝቡ መጥፎ ምሳሌነታቸውን ይከተላል። በኢሳይያስ 3:13-15 እግዚአብሔር ፍርዱን በመሪዎች የሚጀምረው ለዚህ ነው። አይሁዶች ለሚገኙበት የኃጢአት ሕይወት ተጠያቂዎቹ እነርሱው ነበሩ። እንደ አማኑኤል ዓይነት ቤተ ክርስቲያን ሊያጋጥምህ፤ ከሞላ ጎደል ችግሩ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች እንደሆነ ልትገንዘብ ትችላለህ።

19ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 3:1-15 አንብብ። (ሀ) ይህ ትንቢት የተነገረው ለማን ነው? (ቁ.1)። (ለ) እግዚአብሔር ከይሁዳና ከኢየሩሳሌም እንደሚያስወግድ የተናገረው ምን ዓይነት ሰዎችን ነው? በእኛ ዘመን ከእነዚህ መሪዎች ጋር የሚመሳሰሉ ሰዎች የትኞቹ ናቸው? እግዚአብሔር ፍርዱን በእነዚህ ሰዎች የጀመረው ለምን ይመስልሃል? (ሐ) ይህ ክስተት ሲፈጸም ይሁዳ ውጤቱ ምን ይሆናል? (መ) ከቁጥር 8-9 ኢየሩሳሌም የተገለጸችው እንዴት ነው? (ሠ) የይሁዳ በዚህ ዓይነት ሁኔታ ውስጥ መገኘት የማን ጥፋት ነበር? (ቁ. 9) (ረ) ለጸድቃን የተሰጠው የማበረታቻ ቃል ምንድን ነው? (ሰ) ለኃጢአተኞች የተሰጠው የማስጠንቀቂያ ቃል ምንድን ነው? (ሸ) በቁጥር 12 የእግዚአብሔርን ሕዝብ እንደሚጨቁኑ የተጠቀሱት እነማን ናቸው? (ቀ) እግዚአብሔር የሕዝቡን መሪዎች የተቆጣው ለምንድን ነው? (ቁ. 13-15) (በ) የዚህ ክፍል ዐቢይ ትምህርት ምንድን ነው?

በኢሳይያስ ምዕራፍ 2 የመጨረሻው ክፍል ውስጥ፡ እግዚአብሔር በያዕቆብ ቤትና በዓለም ሁሉ ላይ ስለሚመጣው ፍርድ የሰጠውን ገለጻ ተመልክተናል። በመጀመሪያ ደረጃ ይህ ትንቢት በይሁዳ ላይ የሚፈጸመው በባቢሎናውያን መምጣት ነበር። ዳሩ ግን በዋናነት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዓለም ላይ ለመፍረድ በሚመጣበት ጊዜ የሚሆነው የመጨረሻው ዘመን ገለጻ ነበር። ኢሳይያስ ምዕራፍ ሦስት የሚያተኩረው በይሁዳ ሕዝብና በኢየሩሳሌም ከተማ ወቅታዊ ችግሮችና ከባቢሎን በሚደርስባቸው ፍርድ ላይ ነው። ይኸው የባቢሎናውያን ጥቃት በብዙ መንገዶች ለምእተ ዓመታት የቀጠለ ነበር። ኢሳይያስ ትንቢቱን የጀመረው እግዚአብሔር ማን እንደሆነ ለአይሁዶች በማስታወስ ነበር፤ እንደ ኢሳይያስ አገላለጽ፡ እግዚአብሔር ጌታ ማለትም የሁሉም ገዥ ነው፤ በተጨማሪም እግዚአብሔር የሠራዊት ጌታ ማለትም የሰማይን ሠራዊት ሁሉ ከቁጥጥሩ ሥር ያደረገና ከዚህም የተነሣ ኃይልን ሁሉ የተላበሰ አምላክ ነው።

1. የይሁዳን መሪዎች የመንቀል ፍርድ (ኢሳ. 3:1-3)

ለይሁዳ ሕዝብ መንፈሳዊ ሁኔታ ዋነኛው ተጠያቂነት የሚያርፈው በመሪዎቹ ላይ ነው። ስለሆነም፡ እግዚአብሔር ቀዳሚ ፍርድ እነዚያን መሪዎች ከሥልጣናቸው ማንሣት ይሆናል። እግዚአብሔር ከይሁዳም ሆነ ከኢየሩሳሌም ድጋፍና ኃይልን እንደሚያስወግድ ተናግሯል። ድጋፍ ለከተማዬ ት እንቅስቃሴ የሚያስፈልጉትን ነገሮች የሚያመለክት ሲሆን፡ ምግብ፡ ውኃ፡ ገንዘብ፡ ወዘተ. . . በምሳሌነት ይጠቀሳሉ። ድጋፍ ሰዎች ከጠላቶቻቸው ይታደንቸው ዘንድ የሚደገፉባቸውን ነገሮች ያመለክታል። እነዚህም ድጋፍ-ሰጪ የጎረቤት አገሮች፡ የኢየሩሳሌም ቅጥር፡ ወዘተ. . . ናቸው። በቀዳሚነት ድጋፍ የሚለው አሳብ የሚያመለክተው ሕዝቡ ለአመራርና ለነጻነት

የሚደገፉባቸውን መሪዎች ነው። በሌሎች ሰዎች ላይ መደገፉ ምን ያህል ሞኝነት እንደሆነ ያሳያቸው ዘንድ እግዚአብሔር አንድ በአንድ የተደገፉባቸውን ነገሮች ያስወግድ ነበር።

እግዚአብሔር ከይሁዳና ከኢየሩሳሌም የሚያስወግደው የመጀመሪያው ነገር መሪዎችን ነበር። ኢሳይያስ የጠቃቀሳቸውን የመሪዎች ዓይነቶች እንደሚከተለው ተመልከት፤

1. ኃያሉና ተዋጊው— እነዚህ ሁለት ዓይነት መሪዎች ከወታደር ጋር የሚዛመዱ ናቸው። ኃያሉ ሌሎችን ለማሸነፍ እንደሚችል በጦርነት ያረጋገጠ ጠንካራ ጦረኛ ነበር። ተዋጊዎች ከተማይቱንና ነዋሪዎቿን የሚጠብቁ ተራ ወታደሮች ነበሩ። እነዚህ ወዲያውኑ ይወገዳሉ።

2. ፈራጆች— ይህ ቃል ብዙውን ጊዜ በሁለት መንገዶች አገልግሎት ይሰጣል። በአንድ በኩል ነገሮችን እንዲያቃናና የሰዎችን ሙግት እንዲፈታ የተሾመን ሰው ያመለክታል። ወይም ደግሞ በመጽሐፈ መሳፍንት ውስጥ እንደምንመለከታቸው እንደ ሳምሶን፣ ዮፍታሔ. ወዘተ. . . እስራኤላውያንን ከጠላቶቻቸው ለመታደግ የተነሡትን መሪዎች ያሳያል።

3. ነቢዩና ምዋርተኛው— እነዚህ ሁለት ዓይነት ሃይማኖታውያን መሪዎች ነበሩ። ነቢዩ የእግዚአብሔርን ድምፅ ለምቻለሁ በማለት ለእግዚአብሔር ሰዎች ትምህርት የሚሰጥ ነው። በኢሳይያስ ዘመን እርሱን የመሳሰሉ እውነተኛ ነቢያትና ሌሎች እጅግ በርካታ ሐሰተኛ ነቢያት ነበሩ። እግዚአብሔር ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል እንዳይሰሙ እውነተኞቹን ነቢያት ያስወግድ ነበር። አሞፅ በ8:11 ይህንን ጊዜ «የእግዚአብሔርን ቃል የመስማት ረሃብ» ሲል ይጠራዋል። በተጨማሪም፤ እግዚአብሔር ለንጉሡና ለሕዝቡ ከእግዚአብሔር መልእክት አለን የሚሉትን ሐሰተኞች ነቢያትም ያስወግድ ነበር። ያኔ በእግዚአብሔር ስም ለሕዝቡ የሚናገር ማንም አይኖርም። ምዋርተኞች የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ ሌሎችን መንገዶች የሚጠቀሙ እንደ ጠንቋይ ዓይነት ሰዎች ነበሩ። ምንም እንኳ እግዚአብሔር በዘዳግም 18:9-14 በሕጉ የከለከላቸው ቢሆንም፤ በኢሳይያስ ዘመን ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ቃል ከእውነተኛ ነቢያት ከመስማት ይልቅ እነዚህን ነገሮች ይመርጥ ነበር።

4. የአምሳ አለቃና ሽማግሌ— በብሉይ ኪዳን ዘመን፤ ለፖለቲካም ሆነ ለወታደራዊ አሠራር ከሚደረጉ የቡድን አመሠራረቶች አንዱ አምሳ ነው። ምናልባትም ይህ ከዛሬው የቀበሌ መሪዎች ወይም ወታደራዊ የመቶ አለቅነት ጋር የሚመሳሰል ይሆናል። እነዚህ ዝቅተኛ አስፈላጊነት የነበራቸው በርካታ ባለሥልጣናት ሳይቀር

ከስፍራቸው ይነሡ ነበር። ሽማግሌዎች የሚለው የይሁዳን ንጉሥ አማካሪዎችና አገልጋዮች ያመለከታል።

5. አማካሪ - ይህ ሰዎች በችግር ጊዜ ምክር የሚሹበት ሌላው ዓይነት መሪ ነው። ይህ ሰዎች ወደ ፍርድ ቤት ሊሄድ እንደሚረዳቸው ጠበቃ ሊሆን ይችላል።

6. ብልህ ሠራተኛ - እነዚህ ነጋዴዎችና እንደ ግንበኛ፣ ሸማኔ፣ የጌጣጌጥ ሠራተኛ የመሳሰሉ የእጅ ባለሙያዎች ናቸው። አገሪቱ እንድታድግ የረዱት እነዚህ ሰዎች ነበሩ።

7. አስማት አዋቂው - ይህ በዘመኑ ከነበሩት እጅግ የተለመዱ የሐሰት አምልኮ መሪዎች አንዱ ዓይነት ነበር። እንደ ጥንቆላ ዓይነት ምትሐታዊ ኃይሎች ነበሩት። ምንም እንኳን በሙሴ ሕግ የተከለከለ ቢሆንም (ዘዳ. 18:9-14)፣ ሐሰተኛ አምልኮ ከመከተላቸው የተነሣ እነዚህ መሪዎች በይሁዳ የተለመዱ ነበሩ።

ኢሳይያስ የተነበየው አሳብ ተፈጽሟል። በ605 ዓ.ዓ. ንጉሥ ናቡከደነፆር ኢየሩሳሌምን ወግቶ አሸንፎአል። በዚያን ጊዜም ንጉሡንና ሌሎችን ምሑራንን ወደ ምርኮ ወስዱቸዋል። በወቅቱ ዳንኤልና ሕዝቅኤልም ተማርከው ነበር። ምንም እንኳን ናቡከደነፆር በ586 ዓ.ዓ. ኢየሩሳሌምን ለማጥፋት በወሰነበት ጊዜ አንዳንድ መሪዎችን ያስቀረ ቢሆንም፣ በዚህ ጊዜ የነበሩትን መሪዎች ሁሉ ወስዶ ያልተማሩትን የባላገር ሰዎች ብቻ አስቀርቷል (2ኛ ነገሥ. 24:14)።

2. የመሪዎቹ መነቀል ውጤት (ኢሳ. 3:4-7)

ለአብዛኛው የይሁዳ ሕዝብ ሃይማኖታዊ ውድቀት ምክንያቶቹ መሪዎች በመሆናቸው፣ እግዚአብሔር ሊነቅላቸው ወሰነ። ይሁንና፣ በሳልና ልምድ ያካበቱ መሪዎች ከበታቸው ሊነሡ የሚከሰተው ምን ይሆን? በመቀጠል ኢሳይያስ የጠቀሰው ይህንኑ ነበር።

1. ወጣቶቹ መሪነቱን ይይዛሉ - ኢሳይያስ የጠቀሰው የመጀመሪያው ችግር ልምድ የሌላቸው ሰዎች መሪነቱን የመያዛቸው ጉዳይ ነበር። ባሕርያቸውን ገና ያልገሩ፣ የሕይወት ልምድ የሌላቸው፣ ፈጣንና በአብዛኛው የራስ-ወዳድነት ውሳኔዎችን የሚያስተላልፉ ወጣቶች የመሪነቱን ስፍራ እንዲይዙ ተደረገ። ኢሳይያስ በዚህ ዓይነት መሪነት ምን ሊከሰት እንደሚችል ገልጾአል።

ወጣቶችን ቸኩሎ በታላላቅ የኃላፊነት ስፍራዎች ላይ ማስቀመጡ አደገኛ ነው። ገና የባሕርይን ጥንካሬ፣ እግዚአብሔርን ወደሚያስከብር አቅጣጫ በሚወስዱ መመሪያዎች ላይ ተመሥርተው የሌሎችን ሰዎች አሳቦች የሚቋቋሙበትን ብቃት ገና አላሟሉም። ወጣቶች ብዙውን

ጊዜ ከእግዚአብሔር ይልቅ ሰዎችን ለማስደሰት ይሻሉ። እይታቸው ሰፊ ስላልሆነ፤ ውሳኔያቸው ከቀን ቀን ይለዋወጣል። እንደ ንጉሥ ሮብፖም አማካሪዎች ብዙውን ጊዜ ችግር ይጋብዛሉ (1ኛ ነገሥ. 12:1-15)። ይህ ዛሬ ለእኛ ማስጠንቀቂያ ሊሆንን ይገባል። በአብዛኛው በትምህርት ላይ የተመሠረተ የወረቀት ብቃት ያላቸውን ሰዎች በመሪነት ስፍራ ላይ ለማስቀመጥ እንፈልጋለን። ባሕርያቸውን፤ ውስጣዊ ብቃታቸውን፤ የመሪነት ችሎታቸውን፤ ወዘተ. . . አናገናዝበውም። ዛሬ ቤተ ክርስቲያን በብዙ መንገዶች የምትተራመለው አንድም በዚህ ምክንያት ይሆን? ምናልባትም ለወረቀት ብቃቶች ሳይሆን ለባሕርይ ብቃቶች ቅድሚያ ልንስጥ ይገባል። ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ጢሞቴዎስ 3:1-13 የሚመክረን ይህንኑ ነው። በዚህ ክፍል ስለ ትምህርት የተጠቀስ ነገር የለም። ይሁንና፤ በባሕርይ ላይ የተመሠረቱ በርካታ መረጃዎች ቀርበዋል።

20ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሰዎች ውስጣዊ ባሕርያቸውን ሳያበለጽጉ በፊት በመሪነት ስፍራ ላይ ማስቀመጥ ያስከተላቸውን አደገኛ ሁኔታዎች የተመለከትኸው እንዴት ነው? ለ) ይህ በተለይ ለቤተ ክርስቲያን መጥፎ የሚሆነው ለምንድን ነው?

2. ሰው እርስ በርሱ ስለሚጣላ ሥርዓት-አልበኛነት ይሰፍናል። ጠንካራ መሪዎች በሌላባቸው ስፍራዎች ሁሉ ውጤቱ ሥርዓት-አልበኛነት ነው። በፍትሕና ረዥም እይታ የመምራት ሥነ-ምግባራዊ ብቃት የሌላቸው ወጣቶች ወደ ሥልጣን በሚወጡበት ጊዜ፤ ነገሮች ወዲያው ይበለሻሻሉ። ያለምንም ምክንያት ሰዎች እርስ በርሳቸው መጣላት ይጀምራሉ። አገሮች ከአገሮች፤ ነገዶች ከነገዶች፤ ሳሪቤቶች ከሳሪቤቶች፤ ወጣቶች ከወጣቶች፤ ሽማግሌዎች ከወጣቶች፤ ወዘተ. . . ይባላሉ። በሥርዓተ-አልበኛነት ወቅት ከፉ አሳብ ያላቸውን ሰዎች የሚይዛቸው ስለማይኖር፤ በሰላም ለመኖር የሚፈልጉትን ሰዎች ለመዋጋትና ለማሸነፍ ይነሣሉ።

3. ዘመኑ ስለሚከፋ መሪ ለመሆን የሚፈልግ ሰው አይኖርም። በየትኛውም ጊዜ መሪነት አድካሚ ሥራ ነው። ነገር ግን በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል ዐበይት ችግሮች ሲኖሩና እግዚአብሔርም ፍርዱን በመስጠት ሂደት ላይ ሲሆን፤ ሥርዓተ-አልበኛነት ይከሰታል። በዚህም ጊዜ ማንም ሰው የመሪነትን ድርሻ ሊረከብ አይፈልግም። ቤተ ክርስቲያን ጤናማ ሳለች ሁሉም ሰው ለመምራት ይሻል። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ዐበይት ችግሮች ሲኖሩ ግን ማንም ሰው መሪነትን አይከፅልም። ኢሳይያስ የገለጸው ሁኔታ እንዲህ ነበር። ጠቅላላው የይሁዳ መዋቅር ፈራረሰ። የተማሩ፤ ህብታሞችና የመሪነት ልምድ የነበራቸው ሁሉ ተወሰዱ። ሰዎች ምን ጊዜም ኃይልና ሥልጣንን መቆናጠጥ የሚወዱ ቢሆኑም በእነዚህ

የጨለማ ጊዜያት ግን ለሹመት የተጠየቀ ሁሉ እምቢ ባይ ይሆናል። «ልብስ ያለው» ሰው ማለትም ከሌሎች በላይ ሀብታም የሆነው ሰው እንዲመራቸው ይጠይቁታል። እርሱም ለዚያ የጽልመት ወቅት የሚሆን ምላሽ ስለማይኖረው እምቢተኛ ይሆናል። ምግብና ልብስ የሌለው ድህ ስለሆነ፤ ለማንም ሰው ችግር መፍትሔ ሊሰጥ አይችልም።

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በይሁዳና በዛሬዎቹ አንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ሁኔታዎች መካከል ተመሳሳይነቶች አሉ? መልስህን አብራራው። ለ) እነዚህ ቁጥሮች ቤተ ክርስቲያን እንድትጠነከር መሪዎችን በጥንቃቄ ስለመምረጡ አስፈላጊነት ምን ያስተምሩናል?

3. ለመሪዎች መታጣት የሕዝቡ ምላሽ (ኢሳ. 3፡8-11)

በእግዚአብሔር ፍርድ ሰዎች የመንገዳቸውን ስሕተት አይተው ንስሐ ይገባሉ ብለህ ታስብ ይሆናል። ይህ ግን አልሆነም። ይሁዳና ኢየሩሳሌም በእግዚአብሔር ፍርድ እየተንገዳገዱ ባለበት ወቅት እንኳ፤ ሕዝቡ አሁንም ንስሐ ለመግባት እምቢተኛ ነበሩ። ኢሳይያስ ሕዝቡ በመካከላቸው በቤተ መቅደስ ውስጥ በነበረው እግዚአብሔር ላይ ማመፁ የእግዚአብሔርን የክበሩ (የተቀደሱ) ዓይኖች እንዳስቆጣቸው ተናግሯል። የሚናገሩበት ቃላቸው (በአማርኛው «ምላሳቸው») አልተቀየረም። ምናልባትም ላጋጠማቸው ችግር ሁሉ እርሱን ወቅሰውትና ረግመውት ይሆናል። ተግባራቸውም አልተለወጠም። አሁንም ጣዖታትን ያመልኩ የነበረ ሲሆን፤ ለእግዚአብሔር ትእዛዛት ተገዝተው አልኖሩም። የእግዚአብሔር ማስደንገጥ በላያቸው ላይ ሆኖ የከበረ የፍርድ ሕልውናውን እያሳያቸው እንኳ ንስሐ አልገቡም።

እንዲያውም ልባቸውን ይበልጥ አደነደኑ። ኢሳይያስ በአካባቢው ከሚመላለሱ ሰዎች ፊት እንዳነበበው ንስሐ ለመግባት የማይፈልጉ ልበ-ደንዳኖች ነበሩ። እንዲያውም በኃጢአተኝነታቸው ገፍተው፤ ለመደበቅም ሳይሞክሩ ኃጢአታቸውን ይፋ አወጡት።

በእነርሱ ላይ ስለደረሰው ነገር ጥፋተኛው እግዚአብሔር ነበር? አልነበረም! ኢሳይያስ እንደሚለው አደጋውን ወደራሳቸው የጋበዙት ራሳቸው ነበሩ። ወይም በራሱ ቃላት «የሥራቸውን ፍሬ ይበላሉ!» እግዚአብሔር ሕዝቡን በሁለት መንገዶች ይቀጣቸዋል። በመጀመሪያ፤ አንዳንድ ጊዜ የምርጫቸውን ውጤት እንዲቀምሱ በማድረግ ይቀጣቸዋል። እንበልና አንዲት ልጃገረድ ወሲባዊ ግድፈትን በመፈጸም በእግዚአብሔር ላይ ለማመፅ ትፈልጋለች። እግዚአብሔርም ልጅቷ እንድታረግዝና ከቤተሰቦቿ እንድትባረር ያደርጋል። ሁለተኛ፤ በቅጣትና ንስሐ እንድትገባ በማድረግ መልኩ ችግሮችን ያመጣል። እግዚአብሔር የተለያዩ ጠላቶችን ወደ ይሁዳ በመላክ ይህንኑ ተግባር አከናውኗል። ነገር ግን ይህንኑ አነስተኛ ቅጣት ተቀብለው ንስሐ

ለመግባት ባለመፈለጋቸው፤ እጅግ የከፋ ቅጣት አስከተለባቸው። ይህም እግዚአብሔርን ለመስማት ያለመፈለጋቸው ቀጥተኛ ውጤት ነበር። አንድ ሰው በመንገድ ዳር ስላለው ጉድጓድ የተሰጠውን ማስጠንቀቂያ ችላ ብሎ በግዴለሽነት በመራመድ ቢገባበት የራሱ ጥፋት ነው። ለአይሁዶችም የሥራቸው ውጤት ምን እንደሚሆን ማስጠንቀቂያ ተስጥቷቸዋል፤ ስለሆነም ባለመስማታቸው የእግዚአብሔር ፍርድ ቢመጣባቸው ጥፋቱ የራሳቸው ነው።

ዳሩ ግን የእግዚአብሔር ፍርድ ሰውን ከሰው የሚለይ አልነበረም። በአብዛኛው እግዚአብሔር በአገሮች ላይ ፍርዱን በሚያወርድበት ጊዜ፤ በዚያ አገር ውስጥ የሚኖረው ጻድቅ ከሌሎች ጋር ፍርዱን ይቀበላል። በይሁዳም የተፈጸመው ይኸው ነበር። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ቅጣቱን ባመጣ ቁጥር ኢሳይያስና ኤርምያስም አብረው ተሠቃይተዋል። ለእነዚህ ሰዎች እምነታቸውን መተው ይቀል ነበር። «እግዚአብሔር አያስብልኝም» ሊሉ ይችሉ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ጻድቃን አይሁዶች እምነታቸውንና ተስፋቸውን ይዘው እንዲጠብቁ ነግሯቸዋል። እግዚአብሔር ጻድቁን የሚሸልምበት መንገድ እንደሚኖረው ተናግሯል። የሥራቸውን ፍሬ በልተው ደስ መስኘታቸው አይቀርም። እግዚአብሔር ይህን ሲል ጽልመት ባጠላበት ጊዜም እንኳን ቢሆን ለእምነታቸው እንደሚሸልማቸው መናገሩ ነበር።

በተቃራኒው፤ ለኃጢአተኞችና በኃጢአት ሕይወታቸው ለቀጠሉት ደግሞ ሌላ ነገር ተዘጋጅቶላቸዋል። እግዚአብሔር እርግጠኛ ሆኖ በሥራቸው ይፈርዳቸዋል። የሌሎችን ጥቅም ወደራሳቸው አዙረዋል፤ ደህውን በድለዋል፤ ንጹሐን ሰው ጎድተዋል፤ እናም እግዚአብሔር ጥቅማቸው እንደሚወሰድባቸው ይናገራል። ሌሎችን ባስተናገዱበት መንገድ ይስተናገዳሉ።

4. ለመሪዎች የተሰጠ የመጨረሻ ቃል (ኢሳ. 3:12-15)

እግዚአብሔር የተለመዱትንና በባሕል ተቀባይነት ያገኙትን መሪዎች እንደሚያስወግድና ወጣቶችን ወደ ሥልጣን እንደሚያሸጋግራቸው መናገሩን ቀደም ሲል ተመልክተናል። ይህም ሆኖ፤ አመራሩ ቀድሞውኑ እየወደመ ነበር። ወጣቶች ቀደም ብለው ከሥልጣን ወንበር ላይ ተኮፍሰዋል። ሴቶችም ወደ ሥልጣን እንደወጡ ተገልጾአል። በኢትዮጵያ የገጠር አካባቢዎች እንደሚደረገው፤ በኢሳይያስ ዘመን የነበረው ባሕል ለመሪነት የሚቀበለው በእድሜ የገፉትን ወንዶች ብቻ ነበር። ወጣቶችና ሴቶች ወደ መሪነት መምጣታቸው የአገሪቱ ባሕላዊ መሠረት እየተናጋ መሆኑን ያመለክት ነበር። ለመሪነት ያልተዘጋጁት ሴቶችና ወጣቶችም ለፍትሕ-አልባነት የተጋለጡ ነበሩ። እናም የእግዚአብሔርን ሕዝብ ይገፉ ጀመር።

በፍርድ ችሎት እንደሚገኝ ዳኛ፥ እግዚአብሔር በመሪዎች ላይ ለፍርድ እንደሚቆም ይናገራል። እነዚህም ባሕላዊ መሪዎች የሆኑት ሽማግሌዎች፥ ራሳቸውን ወደ መሪነቱ ሥልጣን እያፋጠኑ የሚገኙ ወጣቶችና ሴቶች ነበሩ። የእግዚአብሔርን ሕዝብ የሚንከባከቡ እረኞች ሊሆኑ ሲገባቸው (ኤር. 23:1-4፤ 50:6-7)፥ የእግዚአብሔርን የወይን ስፍራ አወደሙት። (በኢሳይያስ 5 ይሁዳ የእግዚአብሔር የወይን ስፍራ እንደሆነ እንመለከታለን። የወይን እርሻ በይሁዳ ምድር ከሚከናወኑት ዋነኛ የእርሻ ተግባራት አንዱ ስለነበር፥ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የነበረውን ግንኙነት በተምሳሌትነት በዚሁ ስያሜ ይጠራው ነበር።)መሪዎች ኃይላቸውን አለአግባብ በመጠቀም ድህውን ለመቀማት ሥልጣናቸውን ይጠቀሙ ነበር። እንደ ትልቅ የወፍጮ ድንጋይ፥ መሪዎች ድህውን ያደቅቁታል። እንደ ጠላት፥ የድህውን ፊት ይፈጩታል።

ሕዝቡ የማን እንደሆነ ልብ በል። ሕዝቡ የእግዚአብሔር እንጂ የመሪዎች አይደለም። እግዚአብሔር «የእኔ» የወይን ቦታ፥ «የእኔ» ሕዝብ እያለ ይናገራል። የመሪዎቹ ሥልጣናቸውን አላግባብ መጠቀም ካሸነፉዋቸው በኋላ እንደሚገርፉዋቸው ወይም ፊታቸውን በጭቃ እንደሚፈጩዋቸው ባቢሎናውያን ወይም ሌሎች ጠላቶች ተግባር ነበር።

ስለሆነም፥ የማይታይ ሠራዊት ያለው ሁሉን ቻይ አምላክ በመሪዎቹ ላይ በመዝመት ይፈርድባቸዋል። እነርሱም ይወገዳሉ። ባቢሎናውያን አካላዊ ጉዳት ያደርሱባቸዋል። ግርፋትና የፊት መፈጫት ያጋጥማቸዋል። በድሆች ላይ ያደረጉት ሁሉ ይደረግባቸዋል። ከሁሉም በላይ ደግሞ የዘላለም ቅጣት ይጠብቃቸዋል።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህ ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከፍተኛ ማስጠንቀቂያ የሚሆነው በምን መንገድ ነው? ለ) አንዳንድ ጊዜ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሕዝቡ የእግዚአብሔር ሕዝቦች መሆናቸውን ዘንግተው እንዴት አላግባብ እንደሚያንገላቷቸው ምሳሌዎችን ጥቀስ።

መሪ መሆን ማለት የመጋቢነትን አገልግሎት መወጣት ማለት ነው። ሕዝቡ የእግዚአብሔር ነው፤ ሕዝቡ የእግዚአብሔር ርስት (ዘጸ. 19:5-6፤ ዘዳ. 7:6፤ 1ኛ ጴጥ. 2:9)፥ የእግዚአብሔር መንጋ [መዝ. (100):3፤ ዮሐ. 10፤ 21:17]፥ የወይን ቦታው (ኢሳ 5) ነው። የሚከተሉንን ሰዎች ለምናስተናግድበት መንገድ እግዚአብሔር በኃላፊነት ይጠይቀናል። ሥልጣናችንን ተጠቅመን የእግዚአብሔርን ርስት ብንጎዳ፥ እግዚአብሔር ፍርዱን ያወርድብናል። የእግዚአብሔርን ሕዝብ በመሪነት የምናገለግለው ለሕዝቡ ስንል እንጂ ለራሳችን ጥቅም አይደለም።

23ኛ ጥያቄ፡- ሕዝ. 22:34፤ ኤር. 23:1-4፤ 50:6-7 አንብብ። እነዚህ ጥቅሶች ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች የሚያስተላልፋቸው ማስጠንቀቂያዎች ምንድን ናቸው?

5. የእግዚአብሔር ፍርድ በኢየሩሳሌም ሴቶች ላይ (ኢሳ. 3:16-4:1)

በትዕቢተኞች ሰዎች ላይ እግዚአብሔር የሚያወርደው ፍርድና ቁጣ በትንቢተ ኢሳይያስ መጽሐፍ ውስጥ ከዳር እስከ ዳር የዘለቀ ዐቢይ ጭብጥ ነው። መሪዎች፣ አገሮች፣ ወንዶች ወይም ሴቶች ቢሆኑ፣ ትዕቢተኞችን እግዚአብሔር ዝቅ ሊያደርጋቸው ተስናድቷል። በዚህ ክፍል ደግሞ እግዚአብሔር ትዕቢተኞቹን ሴቶች ለማዋረድ እንደተነሣ እንመለከታለን።

24ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 3:16-4:1 አንብብ። ሀ) በእነዚህ ቁጥሮች እግዚአብሔር ፍርዱን የሚያውጀው በማን ላይ ነው? ለ) የተኩራሩት በምን ነበር? ሐ) እግዚአብሔር ምን እንደሚያደርግባቸው ተናገረ? መ) ወንዶቻቸው ምን ይሆናሉ?

ወንዶቹ ባደረጓቸው ነገሮች፣ በማሸነፋቸው፣ በሕዝቡ ላይ ባላቸው ሥልጣን ሲኩራሩ፣ ሴቶቹ በውበታቸው ወደመታበዩ አዘነበሉ። ይህ በተለይም ምንም ሥራ ሳይኖራቸው ውበታቸውን ሲያሳዩና ከሥራ-ፈቶች ጋር ሲያወሩ ለሚውሉ የባላባት ወገን ለሆኑ ሴቶች እውነት ነው።

25ኛ ጥያቄ፡- ሴቶች ወንዶችን ለመሳብና ውበታቸውን ለማሳየት የሚጠቀሙባቸው ነገሮች ምንድን ናቸው? ለ) አንዳንድ ሴቶች በውጫዊ ውበታቸው ሲመኩ ያየኸው እንዴት ነው? ሐ) ጥሩ መስሎ ለመታየት በመሞከርና በውበት በመመካት መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው? (1ኛ ጴጥ. 3:3-4 ተመልከት)። መ) አንዱ ጥሩ ሌላው መጥፎ የሚሆነው መቼ ነው?

እግዚአብሔር ከውስጣዊው ማለትም ለእርሱ ከሚኖራቸው ፍቅርና መንፈሳዊ ባሕርይ ይልቅ በውጫዊ ውበት ላይ የሚያተኩሩትን ሴቶች በመቃወም ተናገረ። ኢሳይያስ የጽዮንን ወይም የኢየሩሳሌምን ሴቶች ውጫዊ ውበት በተለያዩ መንገዶች ገልጾአል። መጀመሪያ፣ ታብየዋል። «አንገትን ማስገግ» በዕብራይስጥ ኩራትን ለመግለጽ የሚያገለግል ሐረግ ነበር። ሁለተኛ፣ የሚጨነቁት ስለ ሌሎች ሰዎች አመለካከት ብቻ ነበር። ውበታቸው ለእይታ የቀረበ ዕቃ በመሆኑ፣ ራሳቸውን በትዕቢት ከፍ ከፍ አደረጉ። ፍላጎታቸው ወንዶችን ማስደመም በመሆኑ፣ ከወንዶች ጋር እየተፈናጠሩና ውበታቸውን እያሳዩ ይሄዳሉ። ሲራመዱ ወንዶችን ለመማረክ ይጥራሉ። እንደ እግር አምባር

ውበታቸውን በሚያመለክቱ ነገሮች ሰውነታቸውን ተሸልመው በመታየት የሰዎችን ስሜት ይስባሉ።

እግዚአብሔር ግን ትዕቢታቸውን አልወደደውም። ስለሆነም በኢየሩሳሌም ሴቶች ላይ ቅጣት ለማምጣት ወሰነ። ኢየሩሳሌም በባቢሎናውያን ተያዘች በመሆኑም ረሃብና ምርኮ ደረሰባት። በጸጉራቸው ይኩራሩ ነበርና እግዚአብሔር ጸጉራቸውን የሚሸፍን የቁስል ሰንኮፍ ላከ፤ ይህም ለቡሀነት ዳረጋቸው። በረሃብ ወቅት የሰዎች ራስ መቆሳሰሉ የተለመደ ነገር ነው። አንዳንድ ጊዜ ጸጉር ይረግፋል ወይም ቅማልን ለመከላከልና ቁስላቸው እንዲፈወስ ለማድረግ ይላጩታል። ይህ አሦር ኢየሩሳሌምን ለረዥም ጊዜ በያዘችበት ወቅት ተፈጽሟል። ከዚያም ቀጣይ የባቢሎን ምርኮ ተከተለ።

ውበታቸውን ለማጉላት ቀለበት፣ አምባር፣ የጀሮ ጌጦች፣ ልብሶችና ሌሎችንም ነገሮች ለመጠቀም ፈለጉ። ይህም ሀብታቸውን ለመሳየት ነበር። እግዚአብሔር እነዚህንም ነገሮች አስወገዳቸው። ሀብታቸውንና ውበታቸውን ለማሳየት የሚጠቀሙበት ነገር ሁሉ በማረኩዋቸው ይወሰድ ነበር። ወደ ምርኮ በሚወሰዱበት ጊዜ፣ የመታጠብ ዕድል ስለማይኖራቸው መልካም መጓዛ ባለው ሽቶ ምትክ ክፉ ጠረን ያጅባቸዋል። ማቃቸውን በገመድ ያስሩታል። እንደ ባሪያዎች ታስረው እንደ ምርኮኞች ይነዳሉ።

ወንዶቻቸው ማለትም አባቶቻቸው፣ ወንድሞቻቸውና ባሎቻቸው ከአሦራውያንና ከባቢሎናውያን ጋር በሚደረግ ጦርነት ይሞታሉ። እንዲያውም ብዙ ወንዶች ስለሚሞቱ፣ የተረፉት ሴቶች ጥቂት ወንዶች ያገቧቸው ዘንድ ይለምድቸዋል። ባል-አልባ ሆኖ ለብቻ ከመኖርና ልጆችን ካለመውለድ ለመገላገል ከብዙ ሚስቶች እንደ አንዱ ለመሆን ይመርጣሉ። እናም ሴቶች ወንዶች ያገቧቸው ዘንድ ይለምድቸዋል። በዚህ ጊዜ ወንዶች ጥሎሽ መክፈል አይኖርባቸውም። ሴቶች የራሳቸውን ምግብና ልብስ ስለሚያዘጋጁ፣ ወንዶች ለሴቶች የሚያስፈልገውን ማሟላት አይኖርባቸውም። ሴቶቹ የሚፈልጉት ነገር ቢኖር የባል-አልባነት ስድብ እንዲነሣላቸው ብቻ ይሆናል።

እግዚአብሔር እነዚህን ዕቡያን ሴቶች በከፍተኛ ደረጃ ያዋርዳቸዋል። ከዚያም ኢየሩሳሌም እንደ አልቃሻ መበለት ማልቀሷን ትቀጥላለች። ያለ ተስፋ በጋዘን ተውጣ ትኖራለች።

እግዚአብሔር ውበትን በአግባቡ መጠቀምንና እንደ ቀለበት ያሉትን የውበት ዕቃዎች ይጠላል? አይደለም፤ የውበት ዕቃዎች በራሳቸው ምንም ጥፋት እንደሌለባቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ እንመለከታለን (ዘፍ. 24:22-30፤ ሕዝ. 16:10-14)። ይሁንና፣ የአንዲት ሴት ተፈጥሯዊ ውበት ኩራትን ካስከተለ ወይም አግባብ

ያልሆነ መስህብ ለመፍጠር የተጠቀመችበት እንደሆነ ያ ኃጢአት ይሆናል። እግዚአብሔር ለጥሩ ልብሶችና ጌጣጌጦች የሚሰጠው ስፍራ አነስተኛ ነው። እንዲያውም፤ እግዚአብሔር ከውስጣዊ ውበት በላይ በእነዚህ ነገሮች ላይ አጽንኦት መስጠት እንደሌለብን ያስጠነቅቃል (1ኛ ጴጥ. 3:3-4)። በመንፈሳዊ ባሕርያችን በእግዚአብሔርና በሌሎች ፊት ውስጣችንን ብናስውብ፤ ከሁሉም የላቀ ውበት ይኖረናል። በውጫዊ ውበት ላይ ብናተኩር ግን፤ በትዕቢት ኃጢአት እንወድቅና ለእግዚአብሔር ፍርድ ራሳችንን እናጋልጣለን።

ኢሳይያስ ምዕራፍ ሦስት በመጪው የእግዚአብሔር ፍርድ የተሞላ ነው። ይህ ምዕራፍ በሁለት ዓይነት ሰዎች ላይ በሚወርደው የእግዚአብሔር ፍርድ ላይ ያተኩራል። በመጀመሪያ፤ ለራሳቸው ጥቅም ብቻ በማገልገል ሰዎችን ወደ በለጠ ኃጢአትና መከራ በሚነዱት መሪዎች ላይ የሚወርድ የእግዚአብሔር ፍርድ ይኖራል። ሁለተኛ፤ ከእግዚአብሔር ጋር ባላቸው ግንኙነት ሳይሆን በውጫዊ ውበታቸው በሚመኩ ሴቶች ላይ የሚወርድ ፍርድ ይኖራል። እግዚአብሔር የውበት ምንጫቸውን በማድረቅ ወደ ባርነት ደረጃ ዝቅ ያደርጋቸዋል። እንዲያውም፤ ዕጣ-ፈንታቸው በይሁዳ በነበሩበት ጊዜ ከሚያሳድሯቸው ባሪያዎች ያነሰ ይሆናል።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህ በይሁዳ የነበሩ ሁለት ችግሮች 1) በኢትዮጵያ ዓለማዊ ማኅበረሰብ፤ 2) በቤተ ክርስቲያን ተጽዕኖ የሚንጸባርቁት እንዴት ነው? ለ) እነዚህን ችግሮች ለማስወገድ ቤተ ክርስቲያን ምን ሚና ልትጫወት ይገባል? ሐ) ከዚህ ምዕራፍ ምን ልንማር ይገባል?

ብዙውን ጊዜ በምድር ላይ ስንኖር፤ የእግዚአብሔር ፍርድ የሚደርስብን አይመስለንም። ነገሩ እጅግ ሩቅ ይመስለናል። ኃጢአት እየሠራን እንመላለሳለን። በትዕቢታችን ምንም ችግር አይደርስብንም። ሌሎችን አንወድም፤ ወይም ከእኛ ባነሰ ሁኔታ ውስጥ ለሚገኙ ሰዎች አይገደንም። ይህም ሆኖ፤ አብያተ ክርስቲያናችን ያድጋሉ፤ በመንፈሳዊነታችን ሕያዋን እንመስላለን። እንደ መሪዎች፤ በገንዘብና በሰዎች ሕይወት ላይ ሥልጣናችንን አላግባብ እንጠቀማለን። ሥራችንን ስለምንቀጥልና ሥልጣናችንንም ስለምናስጠብቅ ምንም የሚመጣብን አይመስልም። እግዚአብሔር ግን የፍርድ ዘመን እንደሚመጣ ያስጠነቅቃል። ያ ፍርድ ምናልባትም በምድር ላይ ሕይወታችን ሊከሰት ይችላል። ከዚያ በላይ ግን በክርስቶስ የፍርድ ወንበር ፊት በምንቆምበት ጊዜ ፍርዱ ይገለጣል (2ኛ ቆሮ. 5:10፤ 1ኛ ቆሮ. 3:10-15)። ከዚያ ፍርድ ልናመልጥ አንችልም። እግዚአብሔርም የፈጸምነውን የትኛውንም ነገር አይንቀውም። ኃጢአታችን ሊፋቅ የሚችለው በንስሐና በይቅርታ ብቻ ነው። እግዚአብሔር እንደሚፈልገው ልንኖር የምንችለውና ከፍርድ የምናመልጠው በዚሁ

መንገድ ብቻ ነው። ያካማቸዋልንን የዘላለም በረከት እናገኝ ዘንድ አሁን ሕይወታችንን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ መምራቱ አይቻልም?

27ኛ ጥያቄ፡- ሕይወትህን ለመመርመር ጊዜ ውሰድ። በትዕቢት የምታከናውናቸው ተግባራት አሉ? እንደ አንድ መሪ፣ የእግዚአብሔርን ሕዝብ የምትመራው ለራስህ ጥቅምና ክብር ነው ወይስ ለእግዚአብሔር ክብር? ይህ ካልሆነ፣ ንስሐ ገብተህ አመለካከትህንና ሥራዎችህን ቀይር።

አራተኛ ቀን፤ የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስና ለሳምንታዊ የውይይት ጊዜ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊ ስብሰባ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሀ) ኢሳይያስ በምዕራፍ ሁለት የመጨረሻውን ዘመን የሚገልጸው እንዴት ነው? ከዚያ ዘመን ባሕርያት አጽንኦት የሚያደርገው በየትኞቹ ላይ ነው? ለ) የስደትን ጊዜ እንኳ በርትተን እንዘልቅ ዘንድ የመጨረሻው ዘመን ምን እንደሚመስል ማወቁ ለምን ይጠቅመናል? ሐ) ሦስቱ አመለካከቶች እያንዳንዳቸው እነዚህን ስለ መጨረሻው ዘመን የሚናገሩ ጥቅሶች የሚተረጉሙት እንዴት ነው? መ) ከእነዚህ ከሦስቱ አመለካከቶች ይበልጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነው የትኛው ይመስልሃል? ለምን?

2. ሀ) በመጨረሻው ዘመን ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ቤት ለመሄድና እርሱን ለማየት የሚፈልጉት ለምንድን ነው? ለ) ከእግዚአብሔር በመማር የታዛዥነትን ሕይወት ከመኖር ይልቅ ለመሰብሰብ መፈለጉ ቀላል የሚሆነው እንዴት ነው? ሐ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ብዙዎቹ ችግሮች ሰዎች የራሳቸውን መንገዶች ለመሄድ ከመፈለጋቸው የሚመነጩት እንዴት ነው? መ) ሰዎች በእግዚአብሔር መንገድ ለመመላለስና ያንኑ እንዴት እንደሚያደርጉ ለመማር ወደ ቤተ ክርስቲያን ቢመጡ፣ ቤተ ክርስቲያን እንዴት ትለወጣለች? ሠ) ወደ ቤተ ክርስቲያን የሚመጡበት ምክንያት ይኼ ቢሆን፣ ሰዎች ለእግዚአብሔር ቃል ያላቸው አመለካከት እንዴት ይለወጣል?

3. ሀ) የሁሉም ኃጢአት እምብርት ምንድን ነው? መልስህን አብራራው። ለ) ኢሳይያስ 2፡17 አንብብ። እግዚአብሔር በትዕቢት ላይ ስላለው ጥላቻ ይህ ጥቅስ ምን ያስተምራል? ሐ) የተለያዩ ኃጢአቶችን ዘርዝር። በእነዚያ ኃጢአቶች ውስጥ ትዕቢት የሚጫወተው ሚና ምንድን ነው? መ) የዓለም አገሮች የሚጋፈጧቸውን ችግሮች አስብ። በእነዚያ ችግሮች ውስጥ ትዕቢት የሚጫወተው ሚና ምንድን ነው? ሠ) የኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት በሚጋፈጧቸው ችግሮች ውስጥ ትዕቢት የሚጫወተው

ሚና ምንድን ነው? ረ) ኢሳይያስ ምዕራፍ ሁለት እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ዝቅ ለማድረግ መወሰኑን የሚያሳየው እንዴት ነው? ሰ) ይህንን I) በግለሰቦች ሕይወት፤ II) በቤተ ክርስቲያን፤ III) በአገሮች ውስጥ እንዴት እንደተመለከትህ ምሳሌዎችን ጥቀስ።

4. ሀ) እግዚአብሔር በኢሳይያስ 2:6-22 በይሁዳ ላይ የሰነዘረባቸውን ወቀሳዎች ከቤተ ክርስቲያንህ ጋር አነጻጽር። የሚመሳሰሉትና የሚለያዩት እንዴት ነው? ለ) ዛሬ እግዚአብሔር በቤተ ክርስቲያንህ ላይ ምን ዓይነት የወቀሳ ቃላት የሚሰነዝር ይመስልሃል?

5. ሀ) በኢሳይያስ ዘመን የነበረውን የአመራር ሁኔታና እግዚአብሔር በሕዝቡና በመሪዎቻቸው ላይ ስለ ዓመፃቸው ያመጣውን ቅጣት ግለጽ። ለ) ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚታዩ ተመሳሳይ የአመራር ችግሮች የትኞቹ ናቸው? ሐ) ለቤተ ክርስቲያን አመራር ተገቢው መሠረት ምንድን ነው? አሳብህን የሚደግፉ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን ዘርዝር። ከዚህ ጋር ዕድሜና ፆታ ምን ግንኙነት እንዳላቸው ግለጽ።

6. ሀ) ሴቶች ወንዶችን ለመሳብና ውበታቸውን ለማሳየት የሚያደርጓቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው? ለ) አንዳንድ ሴቶች በውጫዊ ውበታቸው ሲመኩ ያየኸው እንዴት ነው? ሐ) ጥሩ ሆኖ ለመታየት በመሞከርና በውበት በመመካት መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው? (1ኛ ጴጥ. 3:3-4 አንብብ)። መ) አንዱ መልካም ሌላው ከፉ የማይሆነው መቼ ነው?